

PROGRAM ROZVOJA OBCE VEĽKÁ HRADNÁ DO ROKU 2023

Obec

VEĽKÁ HRADNÁ

NÁZOV:	PROGRAM ROZVOJA OBCE VEĽKÁ HRADNÁ DO ROKU 2023
ÚZMENÉ VYMEDZENIE:	TRNČIANSKY KRAJ, OKRES TRENČÍN, OBEC VEĽKÁ HRADNÁ
DÁTUM SCHVÁLENIA:	11.09.2015
DÁTUM PLATNOSTI:	11.09.2015 – 31.12.2023
VERZIA:	1.0
PUBLIKOVANÝ VEREJNE	5. 10. 2015

OBSAH

ÚVOD	4
A ANALYTICKÁ ČASŤ	5
II. HISTÓRIA.....	6
1. PRÍRODNÉ, ENVIRONMENTÁLNE A EKOLOGICKÉ PROSTREDIE OBCE.....	7
A. Dopravná a administratívna poloha obce	7
B. Prírodný potenciál obce	8
2. OBYVATEĽSTVO	9
A. Demografický vývoj obce.....	9
B. Veková štruktúra obyvateľstva.....	11
C. Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva.....	11
D. Národnostná a náboženská štruktúra obyvateľstva	13
3. EKONOMICKÁ ŠTRUKTÚRA A EKONOMICKÝ ROZVOJ OBCE	14
A. Ekonomická štruktúra obce vytváraná súkromným sektorom	15
B. Ekonomická aktivita obyvateľstva	15
C. Rozpočet obce, štruktúra majetku a cudzích zdrojov	19
4. SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA	22
A. Domový a bytový fond	22
B. Školstvo	24
C. Zdravotná a sociálna starostlivosť	25
5. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA OBCE	25
A. Energetické siete	25
B. Inžinierske siete.....	25
C. Odpadové hospodárstvo	27
6. SPOLOČENSKÉ A KULTÚRNE AKTIVITY V OBCI	27
7. CESTOVNÝ RUCH.....	28
A POTENCIÁL OBCE PRE ROZVOJ CESTOVNÉHO RUCHU.....	29
8. SWOT ANALÝZA OBCE VEĽKÁ HRADNÁ	30
B STRATEGICKÁ ČASŤ.....	39
1.Rozvojová vízia obce	39
2.Strategické ciele, priority a opatrenia.....	40
C PROGRAMOVÁ ČASŤ	42
1 Prehľad projektových zámerov obce VEĽKÁ HRADNÁ 2015 – 2023	57
2 Prehľad stratégie obce VEĽKÁ HRADNÁ 2015 -2023	59
D REALIZAČNÁ ČASŤ.....	60
1 Personálne zabezpečenie aktivít	60
2 Stanovenie merateľných ukazovateľov	62
E FINANČNÁ ČASŤ.....	63
1 Finančný plán	63
2 Schválenie programu rozvoja obce	64

<u>POUŽITÁ LITERATÚRA A INFORMAČNÉ ZDROJE</u>	<u>65</u>
<u>ZOZNAM TABULIEK A GRAFOV</u>	<u>65</u>

ÚVOD

Program rozvoja obce Veľká Hradná do roku 2023 je strednodobý plánovací dokument, spracovaný v zmysle Zákona o podpore regionálneho rozvoja 531/2001 Z.z (aktualizovaný ďalej v zmysle 539/2008 a následne 309/2014).

Jeho východiskom je realizovaná aktuálna analýza, ktorá obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce, odhad jej budúceho vývoja, možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja, definovanie podmienok udržateľného rozvoja hospodárskeho, sociálneho, environmentálneho a kultúrneho rozvoja obce.

Program rozvoja obce definuje opatrenia, úlohy a prvoradá potreby v rozvoji technickej infraštruktúry, sociálnej infraštruktúry, v starostlivosti o životné prostredie, vo vzdelávaní, v kultúre, v rozvoji cestovného ruchu a v ďalších oblastiach ktoré je nevyhnutné vykonať na úrovni miestnej samosprávy pre oživenie sociálneho a ekonomického rozvoja obce, aby boli dosiahnuté stanovené priority a ciele.

Program pozostáva z :

- a) analytickej časti,
- b) strategickej časti,
- c) programovej časti,
- d) realizačnej časti a
- e) finančnej časti.

Súčasťou programu je aj návrh jeho administratívneho a finančného zabezpečenia a tiež systém monitorovania – stanovenie merateľných ukazovateľov.

Program rozvoja obce je dokumentom otvoreným a na základe výsledkov hodnotenia a stavu implementácie jednotlivých aktivít môže byť aktualizovaný a dopĺňaný.

Program rozvoja obce Veľká Hradná do roku 2023 je verziou 1.0 Programu rozvoja obce. Schválený bol dňa 11.09.2015 uznesením č. 41/2015.

Za kolektív autorov

Ing. Stanislav Dreisig

riaditeľ TRRA

A ANALYTICKÁ ČASŤ

Rozvojová úroveň priestoru a teda i obce je ovplyvnená tromi základnými podmienkami:

- disponibilitou rozvojového potenciálu,
- schopnosťou využitia rozvojového potenciálu,
- vonkajším prostredím, ktoré tvorí legislatíva, ekonomický rozvoj spoločnosti, disponibilita verejných zdrojov a systém ich prerozdelenia.

Rozvojový potenciál obce tvorí jej územná a ekonomická priestorová štruktúra, ktorá je systemizovaná v týchto skupinách:

- prírodné zdroje,
- obyvateľstvo,
- miestne hospodárstvo,
- technická infraštruktúra,
- sociálna infraštruktúra,
- miestna samospráva s jej ekonomickými podmienkami.

Keďže jednotlivé podsystémy priestorovej štruktúry sú navzájom späté je ťažké určiť, ktorý z uvedených faktorov je najdôležitejší. Preto pri analýze rozvojových faktorov a rovnako pri ich prognózovaní je potrebné venovať dostatočnú pozornosť všetkým faktorom. Nevyváženosť rozvojových faktorov obmedzuje dynamiku rozvoja a je jednou z príčin rozvojovej diferenciácie medzi obcami a regiónmi.

II. HISTÓRIA

Obec sa prvýkrát spomína v roku [1329](#). Jej pôvod sa však datuje ešte skôr, pretože v jej katastri je archeologicky nepreskúmané hradisko pravdepodobne z veľkomoravského obdobia. V chotárnej časti Kostolnica stál kedysi hrad. V roku [1598](#) mala obec dva mlyny a 26 domov. Obyvateľstvo sa kedysi prevažne zaoberalo poľnohospodárstvom, ale boli tu i kováči a obuvníci.

V roku 1501 sa Hradná spomína v súvislosti s vyberaním suchého mýta majiteľmi bánovského panstva – Podmanickými. Podľa všetkého Hradná zohrala významnú úlohu pri tvorbe cirkevnej organizácie už počas Veľkej Moravy v období po obnove nitrianskeho biskupstva v roku 1083, kedy v Malej Hradnej (susedná obec – kedysi tvorili jednu sídelnú jednotku spolu s Veľkou Hradnou) vznikol samostatný [arcidiakonát](#). K ich vzniku v tomto období sa prihovárajú tieto okolnosti: [Anonymus](#) vo svojich „[Gesta Hungarorum](#)“ kapitola 37 spomína, že Maďari pri obsadzovaní Veľkej Moravy našli medzi inými aj hrady Trenčín, Bánovce, Šaštín, Gradna a sídlo arcidiakonátu toho istého mena. Hradná bola postavená na úroveň [župného](#) sídlo. Jej susedné arcijáhenstvá boli v Nitre a v Trenčíne. Cirkevno-správne územie bolo menšie než územia dvoch susedov, rozprestieralo sa na území bývalého okresu Bánovce nad Bebravou, v hodnosti im však bolo rovnocenné. Pre starobylosť hradiska a vysokú cirkevnú hodnosť, ktorá bola výsledkom dlhšieho historického procesu, môžeme aj dejiny fary posunúť do dávnejšej minulosti, kedy bývalo zvykom, že z hospodárskych dôvodov podliehalo fare aspoň desať osád. Kedy sa dostal kráľovský majetok Hradná do súkromných rúk, nedá sa posúdiť.

Prvým známym vlastníkom Hradnej bola rodina Pogány. Pričlenením Hradnej k [Trenčianskému hradu](#) ako jeho poddanská obec hradisko aj Hradná stratili na verejnom a strategickom význame.

1. PRÍRODNÉ, ENVIRONMENTÁLNE A EKOLOGICKÉ PROSTREDIE OBCE

A. **DOPRAVNÁ A ADMINISTRATÍVNA POLOHA OBCE**

Územie Veľká Hradná patrí do bývalého bánovského obvodu Trenčianskej stolice, ktoré sa označovalo názvom Trenčianske Záhorie. Rozprestiera sa za Považským Inovcom a Strážovskou hornatinou. Od Považia ho oddeľuje priesmyk pri Mníchovej Lehote a priesmyk nad Trenčianskymi Teplicami a na juh sa zvažuje do súvislej roviny, končiacej Ostraticami. Katastrálne územie obce sa rozkladá na výmere 1188 ha.

Z administratívneho hľadiska je obec začlenená do okresu Trenčín a Trenčianskeho samosprávneho kraja. Od krajského mesta Trenčín je vzdialená asi 22 km.

Charakteristika prostredia kde je obec lokalizovaná je dôležitá vzhľadom k tomu, že obec je otvorenou ekonomickou a sociálnou jednotkou s väzbami na svoje okolie. Úroveň a kvalita vonkajších väzieb sa odráža v možnostiach a schopnostiach obce sa rozvíjať.

Mapa 1: Geografická poloha obce Veľká Hradná

B. PRÍRODNÝ POTENCIÁL OBCE

Obec Veľká Hradná leží v severnom výbežku sprašovej Nitrianskej pahorkatiny v blízkosti Považského Inovca, na hornom toku Hradnianskeho potoka. Východná časť chotára je odlesnená, len miestami sú výbežky dubovo-hrabového lesa, západná hornatinná časť na východných svahoch Považského Inovca je zalesnená prevažne bučínami s prímесou smreka.

V strede obce je nadmorská výška 290 metrov, v chotári od 251 do 767 metrov.

Územie obce leží v mierne teplej oblasti pahorkatín. Priemerná ročná teplota je 8–9°C, priemerná teplota v januári sa pohybuje okolo – 3 °C, v júli 18 °C. Priemerný ročný úhrn zrážok je 600 – 700 mm.

V katastrálnom území obce Veľká Hradná je lokalizované chránené územie „Horný tok potoka Svinnica“ a ochranné pásma vodných zdrojov I. a II. stupňa prameň 1-6.

Tab č. 1 Využitie pôdy - územie Veľká Hradná 2014	
druh	m2
poľnohospodárska pôda	4 902 689
orná pôda	2 780 276
chmeľnica,vinica	0
záhrada	207 438
ovocný sad	3 472
trávnatý porast	1 911 503
nepoľnohospodárska pôda	6 980 253
lesný pozemok	585 491
vodná plocha	204 685
zastavaná plocha a nádvorie	298 355
ostatná plocha	622 722
SPOLU ÚZEMIE	11 882 492
Zdroj: Štatistický úrad 2014	

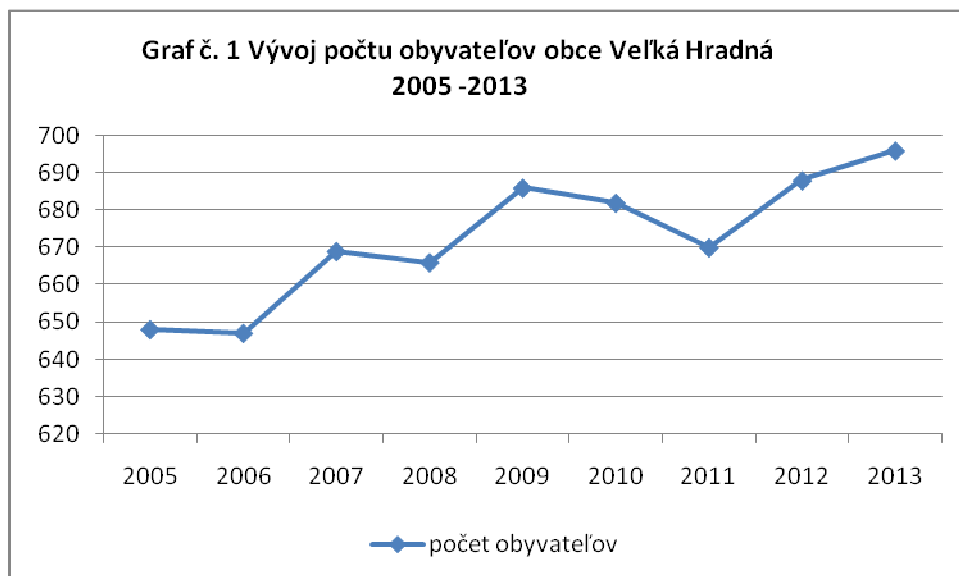
2. OBYVATEĽSTVO

A. DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ OBCE

V roku 1950, kedy sa uskutočnilo prvé dostupné sčítanie obyvateľstva podľa súčasnej územnej štruktúry, žilo na území obce Veľká Hradná 720 obyvateľov. Počet obyvateľov postupne narastal až do sedemdesiatych rokov minulého storočia, potom nadobudol klesajúcu tendenciu. V rokoch 2001 až 2006 bol demografický vývoj obce ustálený. Od roku 2006 nabral rastúcu tendenciu, kedy sa každoročne počet obyvateľov obce postupne zvyšuje.

Tab. č. 2 Vývoj demografických ukazovateľov Obec Veľká Hradná 2005 - 2013										
Ukazovateľ	Pohlavie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Stav trvale bývajúceho obyvateľstva k 31.12.	Spolu	648	647	669	666	686	682	670	688	696
	Muži	314	309	321	321	329	330	332	346	349
	Ženy	334	338	348	345	357	352	338	342	347
Živonarodení	Spolu	4	7	10	4	5	7	5	9	2
	Muži	4	2	6	2	4	5	1	5	0
	Ženy	0	5	4	2	1	2	4	4	2
Zomretí	Spolu	7	9	7	6	9	11	6	8	5
	Muži	4	6	4	2	7	4	1	1	2
	Ženy	3	3	3	4	2	7	5	7	3
Prírodný prírastok obyvateľstva	Spolu	-3	-2	3	-2	-4	-4	-1	1	-3
	Muži	0	-4	2	0	-3	1	0	4	-2
	Ženy	-3	2	1	-2	-1	-5	-1	-3	-1
Prisťahovaní na trvalý pobyt	Spolu	5	5	23	6	28	7	17	22	17
	Muži	2	2	12	3	13	4	10	14	9
	Ženy	3	3	11	3	15	3	7	8	8
Vystťahovaní na trvalý pobyt	Spolu	10	4	4	7	4	7	12	5	6
	Muži	3	3	2	3	2	4	6	4	4
	Ženy	7	1	2	4	2	3	6	1	2
Migračné saldo	Spolu	-5	1	19	-1	24	0	5	17	11
	Muži	-1	-1	10	0	11	0	4	10	5
	Ženy	-4	2	9	-1	13	0	1	7	6
Celkový prírastok obyvateľstva	Spolu	-8	-1	22	-3	20	-4	4	18	8
	Muži	-1	-5	12	0	8	1	4	14	3
	Ženy	-7	4	10	-3	12	-5	0	4	5

Zdroj: Štatistický úrad SR

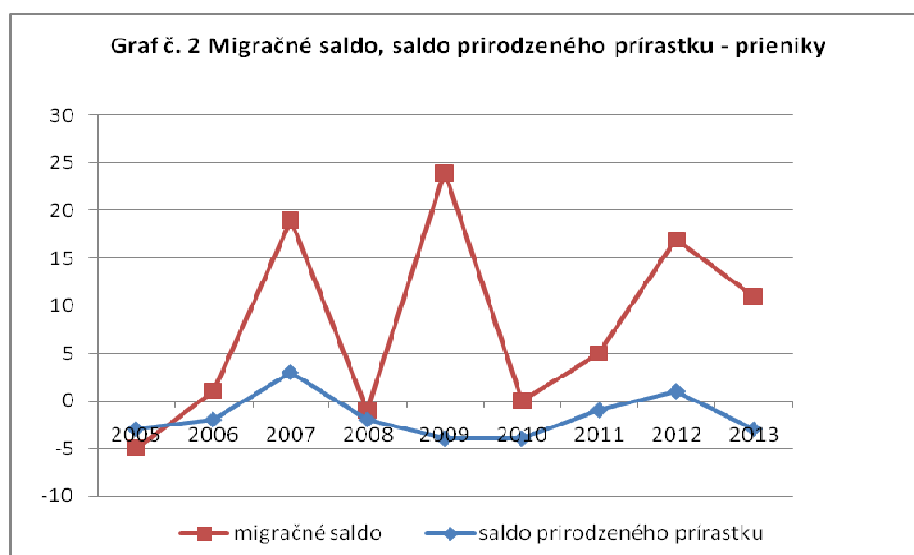

O dôvodoch demografických zmien hovorí ukazovateľ prirodzenej výmeny a migrácie, ktorý sleduje prírastok a úbytok obyvateľstva prostredníctvom sledovania natality, mortality, prisťahovalectva a vysťahovania z obce. Je žiadajúcim dosiahnuť vyššiu natalitu ako mortalitu a teda dosiahnuť vyšší počet živonarodených osôb v obci ako počet úmrtí v obci. Vyššia pôrodnosť vedie k želanému omladeniu obce, navyšuje tiež počet obyvateľov.

Ukazovateľ migračné saldo ako rozdiel medzi počtom prisťahovaných osôb do obce a počtom vysťahovaných osôb z obce poukazuje na % osôb žiadajúcich si zostať v obci.

Migračné saldo má veľmi významný vplyv na zvyšovanie počtu obyvateľov obce a poukazuje na celkovú atraktivitu obce.

V prípade obce Veľká Hradná prevláda značné sťahovanie sa do obce. Hodnoty migračného salda sú vo vzťahu k celkovému počtu obyvateľov veľmi pozitívne. Saldo prirodzenej výmeny dosahuje záporné hodnoty čo obci neprospieva, súvisí to však s celkovým spoločenským trendom nízkej pôrodnosti.

B. VEKOVÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA

Demografický vývoj obyvateľstva sa odráža predovšetkým vo vekovej štruktúre obce. Všeobecným prejavom demografického vývoja obyvateľstva v obciach je väčšinou nepriaznivá veková štruktúra z hľadiska produktívnych vekových kategórií. Pokles pôrodnosti v posledných rokoch vedie k postupnému znižovaniu podielu predproduktívneho veku (do 14 rokov) a nárastu obyvateľstva v produktívnom veku (15 -64 rokov) a poproduktívnom veku (nad 65 rokov). Na disproporciu medzi podielom obyvateľstva v predproduktívnom a poproduktívnom veku poukazuje index starnutia. Index starnutia vyjadruje počet osôb vo veku 65 a viac rokov pripadajúcich na 100 osôb vo veku 0 – 14 rokov. Pri hodnote väčšej ako 100 možno hovoriť o regresívnom, pri hodnote menšej ako 100 o progresívnom vekovom zložení obyvateľstva.

Tab č. 3 Priemerný vek a index starnutia Obec Veľká Hradná od roku 2005 - 2013									
rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
priemerný vek	40,56	40,56	40,21	40,79	40,36	40,42	40,67	39,95	40,4
index starnutia	169,39	166,33	150,91	173,79	164,86	173,83	102,68	91,8	104,17
Zdroj: Štatistický úrad SR									

C. VZDELANOSTNÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA

Dostupné údaje o vzdelaní obyvateľstva sú zo sčítania obyvateľov, domov a bytov z roku 2011. Vzhľadom k rozvoju systému školstva, ktorý sa zameriava na ďalšie vzdelávanie a rôzne medzistupne vo vzdelávaní, ale i ekonomickému trendu, ktorý kladie požiadavky na nové vzdelávanie, je obtiažne hodnotiť vzdelanostnú úroveň spred desiatich rokov a tú dnešnú. Badateľný je úbytok počtu osôb so základným vzdelaním. Zrejmý je však nárast počtu osôb s ukončeným vysokoškolským vzdelaním ako aj úplným stredoškolským vzdelaním s maturitou. Vzdelanostný potenciál môžeme porovnávať v rámci mikroregiónu, okresu a kraja, resp. medzi obcami navzájom. Pre zdĺhavosť tohto porovnania, porovnanie nie je súčasťou tohto dokumentu.

Tab. č. 4 Vzdelanie Veľká Hradná SOBD 2011				
Základné		29	81	110
Učňovské (bez maturity)		77	37	114
Stredné odborné (bez maturity)		38	27	65
Úplné stredné učňovské (s maturitou)		12	15	27
Úplné stredné odborné (s maturitou)		64	77	141
Úplné stredné všeobecné		10	11	21
Vyššie odborné vzdelanie		1	1	2
Vysokoškolské bakalárske		6	8	14
Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské		24	28	52
Vysokoškolské doktorandské		1	2	3
Vysokoškolské spolu		31	38	69
Študijný odbor	prírodné vedy	1	0	1
	technické vedy a náuky I (baníctvo, hutníctvo, strojárstvo, informatika a VT, elektrotech., tech. chémia, potravinárstvo)	7	0	7
	technické vedy a náuky II (textilná v., sprac. kože, dreva, plastov, v. hud. nástrojov, archit., staveb., dopr., pošty, telekom., automatiz., špec. odb.)	2	1	3
	poľnohospodársko-lesnícke a veterinárne vedy a náuky	2	3	5
	zdravotníctvo	1	3	4
	spoločenské vedy, náuky a služby I (filozof., ekon., polit. a práv. vedy, ekonomika a manaž., obchod a služby, SŠ- OA, HA, praktická š., učeb. odb.)	12	16	28
	spoločenské vedy, náuky a služby II (histor., filolog., pedag. a psych. vedy, publicistika a informácie, telových., učiteľstvo, SŠ - gym.)	3	14	17
	vojenské a bezpečnostné vedy a náuky	2	1	3
	nezistený	1	0	1
Bez školského vzdelania		60	46	106
Nezistené		8	4	12
Úhrn		330	337	667
Zdroj: Štatistický úrad SR SOBD 2011				

D. NÁRODNOSTNÁ A NÁBOŽENSKÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA

Národnosťou sa rozumie príslušnosť osoby k národu, národnostnej menšine alebo etnickej menšine. Pre určenie národnosti nie je rozhodujúca materinská reč, ani reč, ktorú občan prevažne používa alebo lepšie ovláda, ale jeho vlastné rozhodnutie o príslušnosti k národu, národnostnej menšine alebo etnickej menšine. Štruktúru obyvateľov Veľkej Hradnej podľa národnosti znázorňuje tabuľka 5:

Tab. č. 5 Národnostná štruktúra obyvateľstva Veľká Hradná SOBD 2011																
%	slovenská	česká	rómska	maďarská	rusínska	ukrajinská	moravská	nemecká	poľská	chorvátska	srbská	ruská	židovská	bulharská	ostatné	nezistená
Trenčiansky kraj 2001	97,32	1,04	0,26	0,17			0,06								0,31	0,84
Okres Trenčín 2001	96,67	1,68	0,06	0,17			0,13								0,21	1,08
Okres Trenčín 2011	89,70	1,05	0,04	0,15	0,03	0,02		0,06	0,04	0,01	0,01	0,03	0,01	0,02	0,14	8,56
Obec Veľká Hradná 2001	98,95	0,15														0,90
Obec Veľká Hradná 2011	96,70	0,75					0,15						0,15	0,15		2,10
Zdroj: Štatistický úrad SR SOBD 2011																

Obec Veľká Hradná má jednoliatu náboženskú štruktúru. Obyvateľstvo je z 96,70 % slovenskej národnosti. V obyvateľstve je zastúpená tiež národnosť česká 0,75 % , moravská 0,15 %, židovská 0,15 %, bulharská 0,15 %.

Náboženským vyznaním sa rozumie účasť obyvateľstva na náboženskom živote niektorej cirkvi, alebo vzťah k nej. Štruktúru obyvateľov obce Veľká Hradná podľa náboženského vyznania znázorňuje tabuľka 6:

Tab. č. 6 Náboženské vyznanie v obci Veľká Hradná SOBD 2011

%	Rímsko-katolícke	Evanjelické	Grécko-katolícke	Bez vyznania	Nezistené	Cirkev bratská	Evanjelická augsburského vyznania	Pravoslávna	Svedkovia Jehovovi	Evanjelická cirkev metodistická	Apoštolská cirkev	Cirkev adventistov siedmeho dňa	Kresťanský zbor	iné
Trenčiansky kraj 2001	71,9	9,6	0,2	14,4	3			-	-	-	-		-	0,8
Trenčiansky kraj 2011	64,1	8,1	0,2	15,31	10,9			0,1	0,2	0,2	0,1	0,1	0,2	0,4
Okres Trenčín 2001	75,2	7,3	0,2	13,8	3,1			-	-	-	-		-	0,3
Obec Veľká Hradná 2001	95,95			1,95			0,15	0,15						
Obec Veľká Hradná 2011	92,05			3,75	3,75		0,30							0,15

Zdroj: Štatistický úrad SR SOBD 2011

Z hľadiska náboženskej štruktúry obyvateľstva je obec jednotná. V obci prevláda v obci rímskokatolícke vierovyznanie (92,05%). Ostatní obyvatelia uviedli že sú veriacimi Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania (0,30%) alebo bez náboženského vyznania (3,75%), prípadne vierovyznanie nebolo zistené.

3. EKONOMICKÁ ŠTRUKTÚRA A EKONOMICKÝ ROZVOJ OBCE

Ekonomický potenciál obce možno definovať ako spolupôsobenie v obci sa nachádzajúceho kapitálu, ľudských zdrojov a prírodných daností za účelom výroby produkcie a poskytovania služieb. Je rozhodujúcim faktorom rozvojových možností obce a determinantom životnej úrovne jeho obyvateľstva.

Na rozvoji ekonomického potenciálu sa v obci Veľká Hradná podieľajú nielen podnikateľské subjekty pôsobiace na jej území, ale aj obecná samospráva, a nepriamo aj občania, ktorí sa podieľajú na spoločenskom dianí obce.

A. EKONOMICKÁ ŠTRUKTÚRA OBCE VYTVÁRANÁ SÚKROMNÝM SEKTOROM

Rozhodujúce pre ekonomický rozvoj obce sú podmienky pre rozvoj podnikania v obci a podnikateľské aktivity súkromného sektora. Súkromné podnikania v obci sa sústreďuje predovšetkým do týchto oblastí:

- podnikateľská činnosť zameraná na poľnohospodársku prvovýrobu,
- fyzické osoby podnikajúce predovšetkým v oblasti maloobchodu, reštauračných a drobných remeselných služieb.

Väčšina obyvateľov predovšetkým trvale bývajúcich v obci, sa rozhodne podnikáť ako fyzická osoba na základe živnostenského povolenia. Hlavnými dôvodmi sú najmä strata zamestnania, využitie vzdelania a zručnosti v danom odbore, možnosti práce v mieste bydliska a zamestnania rodinných príslušníkov a blízkych.

V priemere možno zhrnúť, že celková podnikateľská aktivita v obci v porovnaní s priemernými ukazovateľmi rozvoja podnikania v SR je výrazne slabšia. Najvýznamnejším zamestnávateľom, ktorý pôsobí v katastri obce je Poľnohospodárske družstvo Veľká Hradná.

Zároveň viaceré podnikateľské subjekty pomáhajú obci pri organizovaní kultúrnych, spoločenských a športových podujatí formou sponzorstva.

B. EKONOMICKÁ AKTIVITA OBYVATEĽSTVA

Zamestnanosť, resp. nezamestnanosť je jedným zo sprievodných javov trhovej ekonomiky a stále viac sa stáva ekonomickým a sociálnym problémom regiónov. Zmeny v slovenskej ekonomike sa vo všeobecnosti prejavujú poklesom zamestnanosti v priemysle a poľnohospodárstve a zvýšením zamestnanosti v sektore služieb. Keďže máme dostupné údaje z rokov SOBD 2001 ako i SOBD 2011 môžeme údaje na úrovni obce porovnávať. Novšie údaje nám poskytujú presnejšie informácie o ekonomickej aktivite osôb podľa odvetví.

Výrazný vplyv na zamestnanosť majú veková štruktúra obyvateľstva a úroveň vzdelanosti.

Tab. č.7 Obyvateľstvo ekonomicky aktívne podľa pohlavia, dochádzky do zamestnania a odvetvia ekonomickej činnosti

Odvetvie ekonomickej činnosti	Ekonomicky aktívne osoby			
	muži	ženy	spolu	dochádza
Pestovanie plodín a chov zvierat, poľovníctvo a služby s tým súvisiace	8	1	9	8
Lesníctvo a ťažba dreva	1	0	1	1
Výroba potravín	2	1	3	3
Výroba nápojov	1	0	1	1
Výroba textilu	2	6	8	6
Výroba odevov	3	12	15	13
Výroba kože a kožených výrobkov	1	1	2	2
Spracovanie dreva a výroba výrobkov z dreva a korku okrem nábytku; výroba predmetov zo slamy a prúteného materiálu	3	0	3	1
Výroba výrobkov z gumy a plastu	1	0	1	1
Výroba ostatných nekovových minerálnych výrobkov	1	0	1	1
Výroba a spracovanie kovov	3	0	3	2
Výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení	6	1	7	7
Výroba počítačových, elektronických a optických výrobkov	1	0	1	1
Výroba elektrických zariadení	7	4	11	11
Výroba strojov a zariadení i. n.	7	0	7	3
Výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov	6	9	15	12
Výroba ostatných dopravných prostriedkov	1	0	1	1
Výroba nábytku	1	1	2	2
Iná výroba	0	1	1	1
Oprava a inštalácia strojov a prístrojov	2	0	2	2
Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	1	0	1	1
Zber, úprava a dodávka vody	1	0	1	1
Zber, spracúvanie a likvidácia odpadov; recyklácia materiálov	2	0	2	1
Výstavba budov	5	0	5	5
Inžinierske stavby	6	0	6	6
Špecializované stavebné práce	14	1	15	12
Veľkoobchod a maloobchod a oprava motorových vozidiel a motocyklov	2	6	8	8
Veľkoobchod, okrem motorových vozidiel a motocyklov	9	8	17	13
Maloobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov	9	14	23	21
Pozemná doprava a doprava potrubím	9	1	10	10
Skladové a pomocné činnosti v doprave	5	0	5	4
Poštové služby a služby kuriérov	0	1	1	1
Ubytovanie	1	0	1	1
Činnosti reštaurácií a pohostinstiev	3	2	5	5
Telekomunikácie	0	1	1	1
Počítačové programovanie, poradenstvo a súvisiace služby	0	1	1	0

Finančné služby, okrem poistenia a dôchodkového zabezpečenia	1	2	3	3
Poistenie, zaistenie a dôchodkové zabezpečenie okrem povinného sociálneho poistenia	0	2	2	2
Pomocné činnosti finančných služieb a poistenia	0	1	1	1
Činnosti v oblasti nehnuteľností	0	1	1	1
Právne a účtovnícke činnosti	1	3	4	2
Vedenie firiem; poradenstvo v oblasti riadenia	2	0	2	1
Architektonické a inžinierske činnosti; technické testovanie a analýzy	2	0	2	2
Vedecký výskum a vývoj	0	1	1	1
Prenájom a lízing	1	0	1	1
Sprostredkovanie práce	2	0	2	1
Bezpečnostné a pátracie služby	2	0	2	2
Činnosti súvisiace s údržbou zariadení a krajinou úpravou	1	5	6	6
Administratívne, pomocné kancelárske a iné obchodné pomocné činnosti	1	2	3	2
Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	19	19	38	37
Vzdelávanie	1	13	14	14
Zdravotníctvo	3	7	10	10
Činnosti herní a stávkových kancelárií	1	0	1	1
Činnosti členských organizácií	1	0	1	1
Ostatné osobné služby	0	3	3	3
Nezistené	9	3	12	8
Spolu	171	134	305	268

Okrem sledovania pohybu v oblasti zamestnanosti obyvateľstva v rôznych sektoroch je významným ukazovateľom tiež celkový podiel ekonomicky aktívneho obyvateľstva. Z porovnania údajov SOBD 2001 a 2011 pre obec Veľká Hradná vyplýva, že podiel ekonomicky aktívneho obyvateľstva sa oproti desaťročiu v obci Veľká Hradná znížil a to o 3,79 %. Zároveň sa významne zvýšilo % osôb, ktoré musia za prácou dochádzať čo je však celospoločenským javom.

Tab. č. 8 Ekonomická aktivita obyvateľstva - porovnanie			
	SOBD 2001	SOBD 2011	%tuálna zmena
počet obyvateľov	667	670	0,45
ekonomicky aktívne osoby	317	305	-3,79
dochádzka do zamestnania	217	268	23,50
Zdroj: ŠÚ			

O vývoji nezamestnanosti v obci Veľká Hradná vypovedá údaj o počte uchádzačov o zamestnanie. Vzhľadom k tomu, že disponibilná pracovná sila sa filtruje len na úrovni okresu nie je možné objektívne určiť mieru nezamestnanosti. Pri porovnaní je možné zachytiť sa demografických údajov a trende vývoja okresu Trenčín a okresu Bánovce nad Bebravou kde môžu nájsť obyvatelia obce pracovné príležitosti. Z tabuliek vidíme nárast evidovanej miery nezamestnanosti.

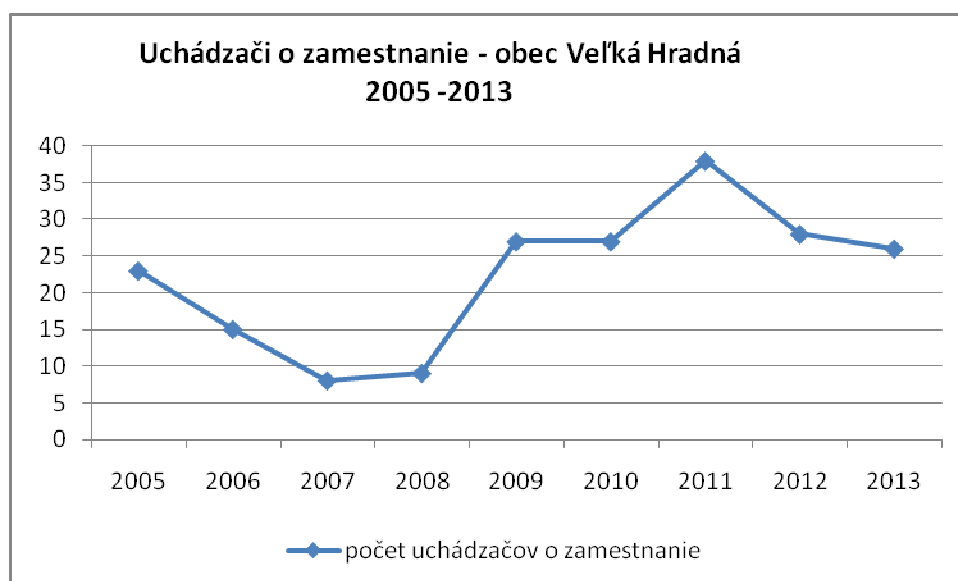
Tab č. 9 Miera nezamestnanosti v sledovaných okresoch							
Rok/ %tuálna miera nezamestnanosti	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Okres Bánovce nad Bebravou	6,23	5,01	5,27	9,71	9,34	10,03	12,27
Okres Trenčín	2,45	2,25	2,88	7,12	7,25	7,72	9,13

Zdroj: Štatistický úrad SR

Tab č. 10 Počet uchádzačov o zamestnanie z obce Veľká Hradná 2005 - 2013									
Ukazovateľ	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie spolu	23	15	8	9	27	27	38	28	26
Počet evidovaných uchádzačiek o zamestnanie	4	6	3	4	8	12	16	12	13
%-tuálny podiel - nezamestnané ženy	17,39	40	37,5	44,44	29,63	44,44	42,11	42,86	50

Zdroj: štatistický úrad

Počet nezamestnaných v obci Veľká Hradná nabera rastúci trend, ktorý kopíruje vývoj ekonomiky v SR. Nejedná sa teda o lokálny jav, ktorý by súvisel so situáciou obce.

Graf č. 3 Uchádzači o zamestnanie – obec Veľká Hradná 2005 - 2013

C. ROZPOČET OBCE, ŠTRUKTÚRA MAJETKU A CUDZÍCH ZDROJOV

Obecná samospráva môže ovplyvniť ekonomický rozvoj v obci viacerými spôsobmi:

- finančnými zdrojmi, ktorými disponuje v príjmovej časti rozpočtu,
- majetkom, ktorým disponuje a ktorý používa na zabezpečenie výkonu obecnej samosprávy,
- vytváraním podmienok pre rozvoj podnikania v obci pre podnikateľské subjekty budovaním technickej infraštruktúry, využívaním regulačných ekonomických a iných nástrojov,
- koordinačnou činnosťou, ktorou môže usmerňovať a ovplyvňovať podnikateľské aktivity a aj ostatných podnikateľských subjektov v obci a v jej okolí.

Obec môže priamo ovplyvňovať ekonomický rozvoj prostredníctvom rozpočtu a využitia obecného majetku. Fiškálna decentralizácia prebiehajúca v ostatnom období spolu s postupným prenesením kompetencií na vyššie územné celky a obecné samosprávy výrazne zvyšujú zodpovednosť obecnej samosprávy a rozširujú oblasti, v ktorých môže obec plniť svoje úlohy.

Ročný rozpočet obce je základným finančným plánom, ktorý obec každoročne vypracováva a schvaľuje. V ročnom rozpočte vystupujú dve základné zložky a to ročné rozpočtové príjmy a ročné rozpočtové výdaje.

Príjmy rozpočtu obce

Stále príjmy obce zabezpečujú predovšetkým daňové príjmy, a to podielové i miestne (vrátane poplatkov). Minimálnym príjmom obce sú príjmy z využívania obecného majetku.

Príjmy rozpočtu obce Veľká Hradná sú tvorené nasledovnými položkami:

- ✓ podielové dane – tvoria rozhodujúcu zložku príjmov obce, určujú podiel obce na daniach štátneho rozpočtu,
- ✓ miestne dane a poplatky,
- ✓ príjmy z využívania obecného majetku,
- ✓ dotácie.

Tab. č. 11 Rozpočet obce Veľká Hradná						
rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014
příjmy	1 221 454	1 189 247	520 458	311 668	508 235	586 544
výdavky	1 029 310	403 507	423 694	162 032	385 784	353 144
Zdroj: Obec						

Výdaje rozpočtu obce

Výdavková časť rozpočtu obce charakterizuje prístupy obecnej samosprávy k napĺňaniu samosprávnych kompetencií, a to pri dodržiavaní dvoch základných princípov:

- ❖ racionálnosť v nakladaní s finančnými prostriedkami,
- ❖ preferovaní rozvojových potrieb obce.

Výdavky rozpočtu obce predstavujú predovšetkým výdavky bežného rozpočtu obce, ktoré zabezpečujú plnenie funkcií obecnej samosprávy. Výrazný vplyv na zvyšovanie výdavkov bežného rozpočtu má rast cien energií, telekomunikačných, poštových služieb, kancelárskych potrieb a materiálu.

Výdavky rozpočtu obce boli v posledných rokoch členené nasledovne:

- ✓ mzdy a odvody,
- ✓ energie,
- ✓ odvoz odpadu,
- ✓ opravy a údržby,
- ✓ pohonné hmoty,
- ✓ kancelárske výdavky,
- ✓ telefón, poštovné,
- ✓ ostatné výdavky.

Tab. č. 12 Majetok obce Veľká Hradná 08/2015	
Kategória	Hodnota v EUR
Stavby	2 576 035,90
(Obecný úrad, Kultúrny dom, Dom smútku, Areál TJ, Bytový dom č. 318,315, Prečerpávačka, Základná škola, Vodovod, miestne komunikácie)	
Stroje, prístroje a zariadenia	77 972,75
Dopravné prostriedky	82 145,55
Drobný dlhodobý hmotný majetok	20 324,77
Ostatný dlhodobý hmotný majetok	6 271,39
Pozemky	45 189,55
Vklad do obchodnej spoločnosti Hradište s.r.o.	5 000,00
Zdroj: Obec Veľká Hradná	

Veľká Hradná

HODNOTENIE FINANČNÉHO ZDRAVIA (2011 - 2014)

HLAVNÉ INDIKÁTORY (2014)

			priemer obcí SR
+ Základná bilancia	-14,9 %		0,1 %
+ Dlhová služba	8,0 %		7,7 %
+ Celkový dlh	12,8 %		23,5 %
+ Závazky aspoň 60 dní po splatnosti	0,0 %		0,4 %
+ Okamžitá likvidita	136,7 %		141,6 %

Tab. č. 13 Hodnotenie finančného zdravia podľa Ineko

4. SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA

Občianska vybavenosť, resp. sociálna infraštruktúra vytvára v obci podmienky pre kvalitu života obyvateľstva. Preto snaha a zámery obce Veľká Hradná smerujú predovšetkým k rozvoju sociálnej infraštruktúry, aby mohla vytvárať kvalitnú spoločenskú, kultúrnu a obytnú funkciu.

A. DOMOVÝ A BYTOVÝ FOND

Možnosti bývania a stavania rodinných domov a bytového fondu sú kľúčové faktory, ktoré ovplyvňujú demografický vývoj obce, rozvoj obce a naplňajú základnú obytnú funkciu obce.

Hustota osídlenia obce Veľká Hradná je 58,66 obyvateľov na km² (2014). V roku 1991 bolo evidovaných 211 obydľí, pričom 187 z nich bolo trvale obývaných. V ďalšom desaťročí (1991 – 2001) sa počet obyvateľov znižoval a však prebehla výstavba nových obydľí. V ďalšom desaťročí (2001 – 2011) sa počet obyvateľov stabilizoval, došlo k výstavbe ešte niekoľkých obydľí na počet 234 pričom 192 z nich je v súčasnosti (SOBD 2011) trvale obývaných.

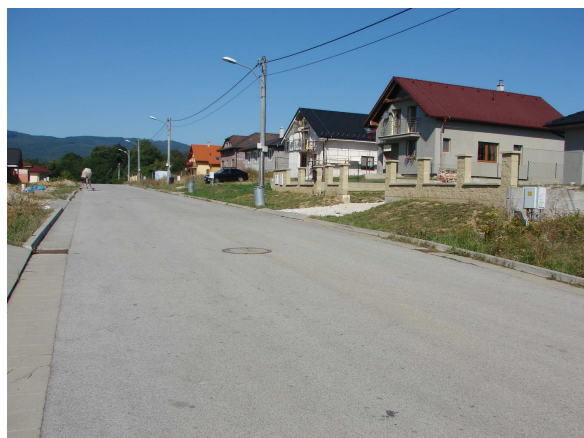
Ak hodnotíme jednotlivé desaťročia, vidíme rastúci trend počtu obydľí, hoci počet obyvateľov sa znižoval. To sa postupne prejavilo na zvýšenom % voľných domov na bývanie, ktoré v súčasnosti predstavuje asi 18 – 19 %.

Podiel neobývaných obydľí tvorí potenciál na bývanie, ktorý je možné :

- speňažiť odpredajom nehnuteľností/pozemkov ich majiteľmi
- chápať ako víkendové chalupy – chaty – snažiť sa o tvorbu programu pre víkendových hostí
- obývať formou predaja / prenájmu novým majiteľom a dosiahnuť tak vyšší počet obyvateľov.

Tab. č. 14 Osídlenie obce Veľká Hradná			
Rok	1991	2001	2011
Počet obyvateľov	704	667	670
Počet obydľí	211	231	234
% nárast počtu obydľí - výstavba	9,48		1,30
Trvale osídlené obydľia	187	187	192
% voľných domov na bývanie	11,37	19,05	17,95
Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 1991, 2001, 2011			

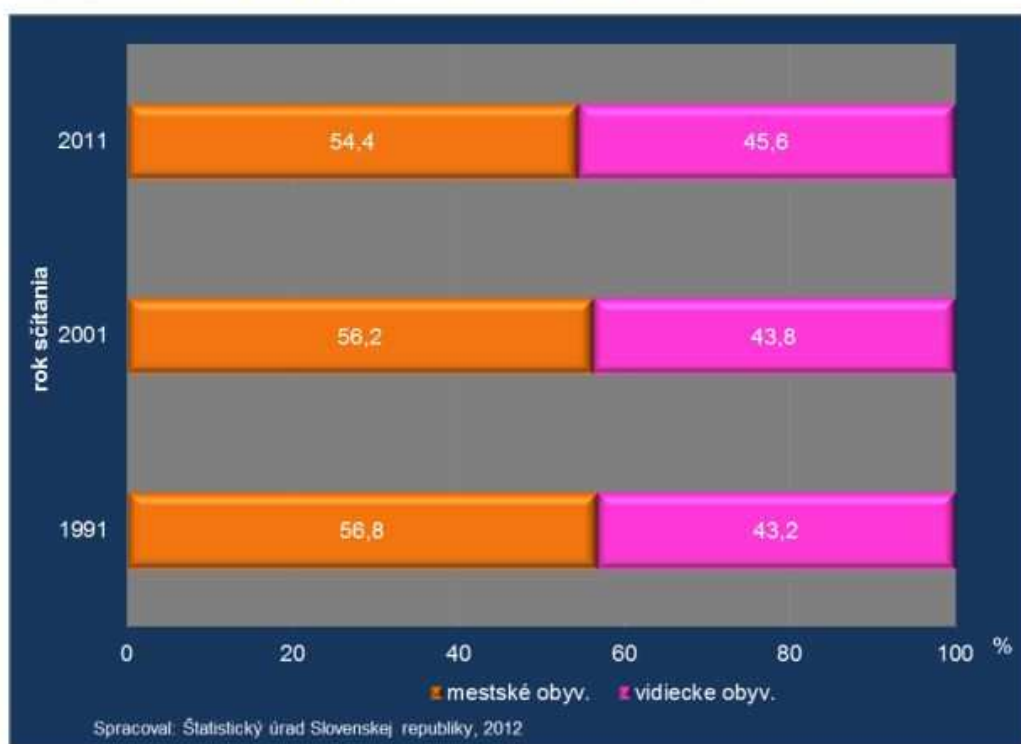
Obec v snahe o zvýšenie počtu obyvateľov pripravuje lokalitu pre individuálnu bytovú výstavbu Horné Diely, kde je možné vybudovať 75 rodinných domov.

V súvislosti s osídlením obce a bývaním všimnime si trend vývoja bývania čo sa týka podielu mestského a vidieckeho obyvateľstva a teda podiel obyvateľstva bývajúceho v mestách a na dedine. Podiel obyvateľstva bývajúceho na vidieku je na Slovensku vo všeobecnosti veľmi vysoký, tvorí takmer polovicu bývajúceho

obyvateľstva. Ešte zaujímavejší je fakt, že tento podiel má rastúci trend.

G 3 Podiel mestského a vidieckeho obyvateľstva trvalo bývajúceho v SR, sčítanie 1991 – 2011

Graf č. 4 Podiel mestského a vidieckeho obyvateľstva trvalo bývajúceho v SR, sčítanie 1991 - 2011

B. ŠKOLSTVO

V obci Veľká Hradná sa nachádza materská škola a Základná škola pre 1. stupeň, ktorej súčasťou je i školský klub. Materská škola má kapacitu 30 detí, táto je v súčasnosti využitá, navštevuje ju 29 detí, škôlka prijíma deti od 2 rokov a zahŕňa i jasle. Obec v súčasnosti stavia novú škôlku, ktorá bude otvorená od 01/2016.

Povinná školská dochádzka je zabezpečená len pre žiakov 1. stupňa. Základnú školu navštevujú len deti z obce. V tomto školskom roku ju navštevuje 32 žiakov. Počet žiakov je závislý od demografického vývoja, oproti posledne sledovanému obdobiu možno konštatovať, že počet detí v predškolskom i školskom zariadení narástol čo je v prospech prevádzky zariadenia.

Súčasťou školy je Školský klub. Voľnočasové aktivity v rámci školy sú zabezpečované prostredníctvom vedenia krúžkov podľa dopytu.

Základná škola nemá vlastnú telocvičňu a v obci sa nenachádza ani žiadny športový areál.

Technický stav školských budov je zastaralý a nezodpovedá požiadavkám súčasného európskeho štandardu. Budovy školských zariadení si vyžadujú kompletnú rekonštrukciu a obnovu vnútorného vybavenia. Obec stavia v súčasnosti novú škôlku, ktorá bude otvorená od januára 2016. Obec plánuje novú výstavbu budovy základnej a materskej školy z vlastných prostriedkov v roku 2014 – 2016 a rekonštrukciu priestorov pôvodnej budovy základnej školy do roku 2018.

Tab. č. 15 Počet detí navštevujúcich predškolské a školské zariadenie v obci Veľká Hradná						
rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014
MŠ	18	32	37	34	34	29
Počet pracovníkov zariadenia	3	4	5	5	4	4
ZŠ	26	19	18	18	25	32
Počet pracovníkov zariadenia	7	7	7	7	7	7
ŠJ	53	58	62	58	65	72
Počet pracovníkov zariadenia	2	2	3	3	3	3
ŠK	20	17	16	17	24	32
Počet pracovníkov zariadenia	1	1	1	1	1	2
Zdroj: Obec						

C. ZDRAVOTNÁ A SOCIÁLNA STAROSTLIVOSŤ

V obci sa nenachádza žiadne zdravotnícke zariadenie. Obyvatelia využívajú zdravotnícke stredisko v obci Svinná, vzdialenej 3 km. Najbližšia nemocnica, poliklinika a pohotovosť sa nachádzajú v Bánovciach nad Bebravou – 14 km a v Trenčíne – 22 km.

V zmysle zákona NR SR č. 416/2001 Z.z. o prechode niektorých kompetencií z orgánov štátnej správy na obce a vyššie územné celky prešla na jednotlivé obce rozhodovacia pôsobnosť o poskytovaní opatrovateľskej služby poskytovanej občanom, ktorí pre svoj nepriaznivý zdravotný stav potrebujú pomoc inej osoby. Keďže sa v obci nenachádza žiadne zariadenie určené na starostlivosť o starších občanov, obec zabezpečuje opatrovateľskú službu prostredníctvom neziskovej organizácie Seniorka Trenčín. Pre starých ľudí je zabezpečené aj stravovanie v školskej jedálni.

5. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA OBCE

Technická infraštruktúra predstavuje veľmi dôležitý faktor pôsobiaci na ekonomický rozvoj obce. Vytvára podmienky pre kvalitné bývanie obyvateľstva, rozvoj podnikateľských aktivít v obci a okolí a poskytuje dôležité služby pre obyvateľov.

A. ENERGETICKÉ SIETE

Elektrická energia a plynofikácia

Prevádzkovateľom elektrickej siete v obci je Západoslovenská energetika, a.s.. Prívod elektrickej energie je zabezpečený štyrmi trafostanicami, z ktorých 2 sú obecné, 1 je družstevná a 1 bola v spolupráci so Západoslovenskou energetikou a.s. dobudovaná v novej miestnej lokalite Horné Diely. V súčasnosti možno hodnotiť technický stav elektrických sietí v obci ako uspokojivý.

Obec je pokrytá sieťou miestneho rozhlasu, pričom tento je využívaný na obecné spravodajstvo, oznamy obce, občanov a miestnych spoločností. Miestny rozhlas bol zrekonštruovaný v roku 2005.

Obec Veľká Hradná je v plnom rozsahu plynofikovaná. V roku 1999 bol v obci vybudovaný PE plynovod v I. etape (Svinná, Dubodiel, Veľká Hradná), pričom sú naň napojené všetky domácnosti obce. V súčasnosti je splynofikovaný aj nový stavebný obvod Horné Diely.

B. INŽINIERSKE SIETE

Inžinierske siete vytvárajú základný predpoklad pre rozvoj podnikateľských aktivít v obci. Ide o finančne náročné investície, pre ktoré obec nedisponuje dostatočnými

finančnými prostriedkami. V obci nie sú inžinierke siete vybudované kompletne a v budúcnosti sa počíta s ich dobudovaním.

Vodovod a kanalizácia

Zdroj pitnej vody sa nachádza v pohorí Považský Inovec, kde sú zachytené pramene v lokalite Na Jame. Vodovod bol dobudovaný v roku 1993, kedy boli ukončené rozvody po obci. Rozvody vodovodu sú z PVC o celkovej dĺžke 9,3 km. V súčasnosti sa na obecný vodovod napája aj miestna lokalita Horné Diely. Vlastníkom vodovodu je obec Veľká Hradná, ktorá je zároveň aj jeho prevádzkovateľom.

Regionálny úrad verejného zdravotníctva pravidelne monitoruje kvalitu pitnej vody z vodovodov a podáva o jej kvalite správu. Sleduje sa najmä úroveň hladiny dusičnanov, ktorá nesmie presiahnuť hodnotu 50 mg.l-1.

Tab. č. 16 Kvalita pitnej vody v obci Veľká Hradná - merania RUVZ - porovnanie		
Prevádzkovateľ vodovodu	Merné miesto	Hodnota mg.l-1
Obecný vodovod	Obec Veľká Hradná	11,7 -13,40
Obecný vodovod	Obec Malá Hradná	6,70 -11,60
TVS a. s. Trenčín	Obec Bobot	4,60 - 5,90
TVS a. s. Trenčín	Obec Svinná	3,00 - 9,00
Zdroj: RUVZ vodvody kvalita vody 2012		

Splašková kanalizácia v obci nie je vybudovaná. Z toho vyplýva, že obec nie je napojená na čistiareň odpadových vôd a splaškové vody sú vypúšťané voľne do septikov, resp. do domových žúmp, ktoré sú v prípade potreby vyprázdňované. V obci sú niektoré domácnosti vybavené domovými čistiarnami odpadových vôd.

Dopravné siete a dopravné systémy

V obci sa nachádza cesta III. triedy o dĺžke 2,8 km a miestne komunikácie o dĺžke 7,8 km. Technický stav cesty III. triedy nie je vyhovujúci, miestne komunikácie boli kompletne zrekonštruované v roku 2004, v roku 2016 – 2017 obec plánuje vybudovať miestnu komunikáciu na III. etape Horných dielov. Obec plánuje v roku 2016 tiež výstavbu spojovacej komunikácie Veľká Hradná – Patrovec. V obci nie sú vybudované chodníky, odvodnenie komunikácií je zrealizované pri väčšine komunikácií.

Dopravné spojenie obce s okolitými obcami a okresnými mestami Trenčín a Bánovce nad Bebravou je realizované autobusovou dopravou, v súčasnosti premáva 16 denných spojov v pracovných dňoch v smere na okresné mestá Trenčín a Bánovce nad Bebravou. Najbližšia zastávka vlaku je v obci Svinná vo vzdialenosti 3 km od obce Veľká Hradná.

C. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Komunálny odpad vyprodukovaný v obci je 2 krát v mesiaci odoberaný a zneškodňovaný zmluvným odberateľom Borina Ekos s. r. o. Livinské Opatovce na skládku tejto spoločnosti v Livinských Opatovciach. Táto spoločnosť odváža aj separovaný odpad – elektronický odpad, sklo, železný šrot, textilný odpad, ktorých separáciu zabezpečuje obec Veľká Hradná na vyhradenom mieste v obci.

6. SPOLOČENSKÉ A KULTÚRNE AKTIVITY V OBCI

V obci Veľká Hradná sa každoročne konajú rôzne spoločenské a kultúrne podujatia pre obyvateľov obce. Sú to aktivity miestneho charakteru, ktoré sú spojené s históriou a zvyklosťami obce.

V rámci kultúrnych podujatí obec každoročne organizuje maskarný ples, pochovávanie basy, stavenie mája, Deň detí, Štefanskú zábavu.

Tab č. 17 Spolky pôsobiace v obci a ich podpora

Názov spolku	Orientačná ročná výška dotácie z rozpočtu obce	Orientačná výška ročného rozpočtu spolku
Dobrovoľný hasičský zbor	1200	4000
Telovýchovná Jednota Družstevník V. Hradná	4000	8500
Poľovné združenie Hradište Dubodiel -V. Hradná		
Urbariát Veľká Hradná, pozemkové spoločenstvo		

Zdroj: Obec Veľká Hradná 08/2015

Na organizácií spoločenského života sa podieľa aj obecná samospráva formou poskytovania priestorov miestneho kultúrneho domu, ktorý v obci funguje ako jediné kultúrne zariadenie. Jeho technický stav je i napriek jeho veku pomerne uspokojivý a plne vyhovujúci pre potreby obce.

Okrem toho sa na spoločenskom dianí obce bezprostredne podieľajú aj miestne organizácie – Telovýchovná jednota Veľká Hradná, Dobrovoľný hasičský zbor a poľovnícke združenie.

Tab č.18 Tradičné aktivity obce Veľká Hradná - kalendár		
mesiac	Názov aktivity	Náklady
január	Maškarný ples	pohyblivé
február	Fašiangová zabíjačka	900
máj	Deň matiek	50
jún	Jánska vatra	
jún	MDD	500
október	Mesiac úcty k starším	700
december	Vianočný jarmok	pohyblivé
Zdroj: Obec 08/2015		

7. CESTOVNÝ RUCH

Cestovný ruch je významným a nepopierateľným aspektom ekonomického rozvoja príslušného regiónu, pretože vytvára pracovné príležitosti pre skupiny obyvateľov, zvyšuje príjmy, stimuluje kapitálové investície, vytvára príležitosti pre rozvoj malých a veľkých podnikov.

Vzhľadom na prírodné danosti a jej umiestnenie sa obec snaží vytvárať podmienky pre rozvoj cestovného ruchu v obci a okolí a umožní podnikateľským subjektom pôsobiacim v oblasti cestovného ruchu realizovať svoju činnosť v danej lokalite. Tieto zámery chce presadiť aj prostredníctvom vytvoreného Mikroregiónu Machnáč - Inovec, ktorý zastrešuje nielen Veľkú Hradnú, ale aj obce Motešice, Neporadza, Petrova Lehota, Svinná, Horňany, Bobot, Trenčianske Mitice, Trenčianske Jastrabie a Dubodiel.

Dôsledkom aktivít mikroregiónu bude zvýšenie ekonomického rozvoja jednotlivých obcí, ktorý patrí medzi strategické ciele obecnej samosprávy.

A POTENCIÁL OBCE PRE ROZVOJ CESTOVNÉHO RUCHU

V obci Veľká Hradná v časti Patrovec sa nachádza národná kultúrna pamiatka kaštieľ s prevládajúcim slohom historizmus-novobarok

Kaštieľ začali stavať začiatkom roka 1937 začali pre grófa Pallavicíniho, v r. 1939 ho aj dokončili. Po oslobodení tu vzniká lesná správa. V kaštieli v roku 1948 zriadili lesnícku učňovskú školu, v ktorej sa vyučovalo až do r. 1959. Objekt potom prevzal zväz umelcov. Až do konca roka 2014 sa kaštieľ využíval ako škola v prírode vo vlastníctve TSK.

Tab č. 19 Národné kultúrne pamiatky NKP Veľká Hradná				
Názov NKP	Lokalizácia	Číslo pamiatky	Dôvod ochrany	Majiteľ NKP
Patrovec, park na kraji ob 'KAŠTIEĽ'	k. ú. Veľká Hradná	1216/0	solitér	Samospráva miest a obcí
Zdroj: Register NKP				

8. SWOT ANALÝZA OBCE VEĽKÁ HRADNÁ

Swot analýza obce Veľká Hradná bola použitá ako metóda, ktorá vychádza:

- ✓ z analýzy doterajšieho vývoja,
- ✓ súčasného stavu obce s uvedením jeho silných stránok,
- ✓ súčasného stavu obce s uvedením jeho slabých stránok,
- ✓ jeho potenciálnych rozvojových zdrojov – príležitostí (šancí),
- ✓ jeho potenciálnych ohrození rozvojových zámerov – hrozieb (rizík).

Pre definovanie základných prvkov SWOT analýzy obce boli využité:

- ✓ poznatky z doterajšieho vývoja a súčasného stavu vybavenia obce,
- ✓ rozvojové zábery obce,
- ✓ strategické ciele, ich priority a opatrenia.

Silné stránky obce predstavujú potenciálne faktory ďalšieho rozvoja obce vo všetkých základných oblastiach. Vytvárajú východiskovú základňu pre stanovenie reálnych rozvojových cieľov.

Slabé stránky obce predstavujú limitujúce faktory rozvojových zámerov a oblastí, na ktoré treba sústrediť pozornosť orgánov samosprávy.

Príležitosti (šance) sú faktormi, ktoré umožňujú pri ich využití naplnenie rozvojových zámerov obce, ich reálnosť a urýchlenie. Poznanie reálnych príležitostí je východiskom stanovenia splniteľných rozvojových cieľov.

Ohrozenia (riziká) predstavujú skutočnosti, ktoré môžu negatívne ovplyvniť resp. spomaliť realizáciu strategických cieľov rozvoja obce. Dôsledná analýza možností vzniku rizík na celospoločenskej i komunálnej úrovni predstavuje predovšetkým analýzu možností pri zabezpečovaní finančných zdrojov.

DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ A ĽUDSKÉ ZDROJE	
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
▪ takmer jednotná národnostná a náboženská štruktúra obyvateľstva, ▪ možnosť využívania školských zariadení priamo v obci a okresnom meste, ▪ rast počtu detí v predškolskom a školskom zariadení ▪ možnosť pracovných príležitostí v obci, Bánovciach nad Bebravou, či v Trenčíne, ▪ dostatočné dopravné spojenie do zamestnania, škôl, na kultúrne, športové a iné podujatia, ▪ predpoklady vybudovania ďalších bytových jednotiek a obytných zón rodinných domov ▪ bytová výstavba ▪ pozitívne migračné saldo ▪ mierne rastúci demografický rozvoj ▪ výborné finančné zdravie obce	▪ zhoršovanie vekovej štruktúry obyvateľstva (rast počtu obyvateľov v poproduktívnom veku a pokles vo veku predproduktívnom), ▪ chýbajúce športové vybavenie predškolského a školského zariadenia ▪ odchod mladých a vzdelaných ľudí z obce ▪ nedostatok pracovných príležitostí priamo v obci ▪ nedostatok finančných prostriedkov na výraznejší rozvoj obce.
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
▪ podpora bytovej výstavby, rast bytového fondu obce, najmä pre mladé rodiny, ▪ rekonštrukcia a modernizácia predškolského a školského zariadenia v obci, ▪ rekonštrukcia, prípadne dobudovanie kultúrnych a športových zariadení, ▪ výstavba detských ihrísk, ▪ vybudovanie zón rekreácie a oddychu.	▪ nepriaznivý ekonomický a sociálny vývoj v spoločnosti, ▪ ohrozené existenčné podmienky pre zabezpečenie rodiny, ▪ nepriaznivá veková a vzdelanostná štruktúra obyvateľstva (rast indexu starnutia), ▪ nedostatok finančných prostriedkov potrebných k realizácii zámerov.

POLOHA OBCE A VÄZBA NA VONKAJŠIE OKOLIE	
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
- výhodná poloha obce vzhľadom na blízkosť k jednému z hlavných uzlov regiónu a jej bohatý prírodný potenciál, - blízkosť významných zamestnávateľov a lokalizácia silných priemyselných podnikov vytvára dostatočné pracovné kapacity pre obyvateľov obce, - priaznivé podmienky obce pre rozvoj sociálnej, spoločenskej a kultúrnej funkcie, - vypracovaný Územný plán obce	- nejasné vlastnícke pomery u niektorých pozemkov v katastri obce, - nevysporiadanosť pozemkov pod miestnymi komunikáciami.
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
- spracovanie pozemkových úprav, - využitie katastrálneho územia obce pre bytovú, občiansku, spoločenskú i podnikateľskú výstavbu, - možnosť kooperácie riešenia otázok a problémov regionálneho charakteru s okolitými obcami, - možnosť využitia lokalizácie obce a bohatého prírodného potenciálu k budovaniu objektov cestovného ruchu a vidieckeho turizmu.	nedostatok vlastných i verejných finančných zdrojov na financovanie projektov v rámci dopravnej infraštruktúry a občianskej vybavenosti.

ENVIRONMENTÁLNE A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE OBCE	
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
▪ blízkosť prírodných prvkov, ▪ dostatok priestorov pre budovanie zón rekreácie a oddychu, ▪ rozmanitý prírodný potenciál obce a jej horský charakter ▪ dostatok vody.	▪ všeobecný nezáujem obyvateľstva na zlepšovaní ŽP a odstraňovaní príčin, ▪ existencia zdrojov znečistenia vodných zdrojov, ▪ nevyužitie výhodného prostredia, najmä v okolí obce pre budovanie rekreačných zón
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
▪ využitie prírodného potenciálu na vytváranie nových a zveľaďovanie existujúcich tzv. zelených zón obce, ▪ ekologické partnerstvo obce s ohrozovateľmi životného prostredia (poľnohospodárske podniky pôsobiace v katastri obce a jej blízkom okolí), ▪ rozšírenie separovaného zberu odpadov o ďalšie zložky a ich zhodnocovanie, likvidácia divokých skládok, ▪ vybudovanie kompostovacieho zariadenia k zhodnocovaniu biologicky rozložiteľného odpadu obce, ▪ vybudovanie zberného dvora k zhromažďovaniu vyseparovaných zložiek odpadu, ▪ zvýšiť vedomie obyvateľstva v oblasti ochrany životného prostredia.	▪ ohrozovanie čistoty spodných vôd žumpami pri rodinných domoch, ▪ vytváranie divokých skládok odpadu.

TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
- dostatok priestorov v katastri obce pre budovanie bytovej, technickej a občianskej infraštruktúry, - plynifikácia obce, - existencia obecného majetku, - verejné osvetlenie obce, - obecný rozhlas. - výborné finančné zdravie obce - vybudované bytové domy	- v obci nie je vybudovaná splašková a dažďová kanalizácia, - opotrebovanosť vodovodného potrubia, - zastaralosť obecných objektov, - zlý stav miestnych komunikácií a chodníkov, - neustála potreba investícií na údržbu a modernizáciu technologických zariadení vo vlastníctve obce, - nutnosť dobudovania verejných priestranstiev, športových a kultúrnych zariadení, - nedostatočná obchodná sieť (nedostatky v ponuke a rozmanitosti tovaru a služieb).
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
- vybudovanie nových bytových jednotiek – nájomných a sociálnych bytov, - dobudovanie inžinierskych sietí k novovybudovaným bytovým jednotkám a pripravovaným pozemkom určených k výstavbe rodinných domov, - rekonštrukcia miestnych komunikácií, chodníkov a autobusových zastávok, - úprava koryta potoka, - úprava obecných verejných priestranstiev a vybudovanie nových tzv. zelených zón, - rozšírenie separácie komunálneho odpadu o ďalšie zložky, nákup	- nedostatok finančných prostriedkov vzhľadom na daňovú silu obce, - nepripravené projekty na získanie finančných zdrojov z fondov EÚ a SR, - nepripravenosť technickej a projektovej dokumentácie, ktorá bude podporným dokumentom k realizácii zámerov obce.

technologických prostriedkov a pomôcok k jeho separácii, ▪ vybudovanie zberného dvora, ▪ odstránenie divokých skládok, ▪ rekonštrukcia existujúcich obecných budov a ich vnútorného vybavenia, ▪ rekonštrukcia verejného osvetlenie, miestneho rozhlasu a jeho ústredne.	
--	--

SOCIÁLNA (OBČIANSKA) INFRAŠTRUKTÚRA	
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
▪ výrazná prevaha rodinných domov v bytovej vybavenosti obce, ▪ perspektíva ďalšej bytovej výstavby, ▪ vybavenosť obce predškolským a školským zariadením I. stupňa, ▪ existencia kultúrneho a športového zariadenia k spoločenskému vyžitíu obyvateľov obce, ▪ priestorovo vytvorené podmienky k vybudovaniu objektov vidieckeho turizmu ▪ vybudované bytové domy.	▪ urbanisticky neusporiadané objekty občianskej a spoločenskej vybavenosti, zastaralé stavby, ▪ zhoršený technický stav obecných objektov ▪ zastaralosť kultúrnych, spoločenských, športových objektov pre občanov, ▪ neúplný základný sortiment ponuky tovarov a služieb v obci.
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
▪ príprava projektovej dokumentácie, vybudovanie, prípadne rekonštrukcia komunitných centier obce (kultúrno-spoločenské, športové, spoločenské), ▪ pripravenosť pozemkov pre bytovú, podnikateľskú i občiansku výstavbu, dobudovanie inžinierskych sietí a príjazdových cestných komunikácií, ▪ rekonštrukcia predškolského a školského zariadenia, ▪ usporiadanie urbanistickej štruktúry obce.	▪ stav prípravy projektov pre jednotlivé zámery a nedostatok finančných zdrojov, ▪ prípadná neúspešnosť projektov súvisiacich s rozvojom občianskej infraštruktúry, ▪ vysoký stupeň opotrebenia jednotlivých obecných objektov, potreba údržby, opráv, rekonštrukcií, ako aj zlepšenia vnútorného vybavenia, ▪ potreba súhlasu vlastníkov starých, najmä hospodárskych budov a pozemkov s ich využitím pre obecné účely.

ZÁUJMOVÉ ZDRUŽENIA, KULTÚRNE A SPOLOČENSKÉ AKTIVITY	
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
▪ existujúci kultúrny dom, ▪ organizovanie kultúrnych podujatí za účasti detí MŠ a členov záujmových združení v obci, ▪ tradícia v usporadúvaní stretnutí a spoločenských podujatí spojených so zvyklosťami a tradíciami obce, ▪ spoluúčasť organizácií a združení na spoločenskom a kultúrnom dianí v obci.	▪ zastaralosť spoločenských a kultúrnych objektov, ▪ nedostatočná zapojenosť podnikateľských subjektov na kultúrno-spoločenských akciách, ▪ menší záujem mladších generácií o záujmovú činnosť, kultúrne a športové aktivity.
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
▪ vytvorenie partnerstva obecnej samosprávy a záujmových združení v obci pri organizovaní obecných podujatí, ▪ rekonštrukcia budovy kultúrneho domu, ▪ rekonštrukcia športového areálu k univerzálnemu využitiu pre športové vyžitie občanov, ▪ pokračovanie v tradíciách obce v organizovaní kultúrnych a spoločenských podujatí.	▪ nedostatok finančných zdrojov na splnenie spoločenských, kultúrnych a športových zámerov, ▪ stagnujúci, prípadne nepriaznivý demografický vývoj (veková štruktúra), ▪ slabší záujem, najmä mladších občanov o činnosť v záujmových združeníach v obci.

EKONOMICKÉ PODMIENKY A PODNIKATEĽSKÉ PROSTREDIE	
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
▪ predpoklady rozvoja podnikania a rozširovania obchodu a služieb pre občanov v obci, ▪ dostatok pozemkov pre výstavbu objektov bytovej a občianskej vybavenosti obce, ▪ priaznivý podiel ekonomicky aktívneho obyvateľstva, ▪ obecný majetok, možnosti jeho efektívnejšieho využitia, vrátane podnikania s ním.	▪ potreba využitia verejných zdrojov a úverových prostriedkov (EÚ, SR), ▪ nepripravené projektové dokumentácie k žiadostiam z fondov EÚ pre nedostatok finančných prostriedkov, ▪ vysoký stupeň opotrebenia obecného majetku.
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
▪ zvýšenie finančnej a daňovej sily obce, ▪ priaznivé predpoklady pre čerpanie zo štrukturálnych fondov EÚ, ▪ racionalizačné opatrenia a program úspory nákladov v samospráve a obecných budovách.	▪ nedostatok finančných prostriedkov na rozvoj obce, ▪ neúspešné projekty na čerpanie finančných prostriedkov z rozpočtu SR a EÚ, ▪ celkový rast nákladov na činnosť samosprávy, najmä rast cien energií, služieb, nákladov na verejné účely obce a pod., ▪ neovplyvniteľné zásahy vyššej moci vyplývajúce z prírodných podmienok.

Swot analýza silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození poskytla prehľad potenciálnych obmedzení i možností pri ďalšom rozvoji obce. Jej zhodnotenie umožnilo stanoviť nevyhnutné priority strategických cieľov v jednotlivých oblastiach a prijať opatrenia na zabezpečenie ich dosiahnutia. Analýza príležitostí a ohrození umožnila odhaliť doteraz nevyužívané šance a súčasne definovať riziká, s ktorými sa samospráva môže v ďalšom období stretnúť.

B STRATEGICKÁ ČASŤ

1.ROZVOJOVÁ VÍZIA OBCE

Rozvojová vízia obce predstavuje takmer zidealizované predstavy obyvateľov obce i manažmentu obecnej samosprávy o tom, ako by obec v dlhodobom horizonte mala vyzeráť, ako by mali jej obyvatelia v nej žiť, ako by sa mali v obci cítiť, akú kvalitu života by im obec mala v budúcnosti ponúknuť. Je to vízia predovšetkým pre ekonomicky aktívnu a mladú generáciu obce, ale i vízia pre pokojný a zabezpečený život občanov v poproduktívnom veku.

Predstava alebo rozvojová vízia obce je prvým krokom pre stanovenie žiadaných rozvojových potrieb a vo vecnej rovine slúži na stanovenie dlhodobých i krátkodobých cieľov, priorít a opatrení, ktoré sa v dlhodobom programovom dokumente obce ďalej rozpracovávajú do konkrétnej vecnej podoby.

Vízia obce vychádza z predstáv obyvateľov vyslovených v ankete, na verejných zhromaždeniach občanov i pri iných príležitostiach a aj zo zámerov obecnej samosprávy a jej volených predstaviteľov.

ROZVOJOVÁ VÍZIA OBCE

Obec Veľká Hradná má potenciálne predpoklady byť pre svojich občanov miestom pre pokojné bývanie, v zdravom a čistom prostredí. Vízia bude pokračovaním kresťanských a rodinných tradícií v rozvoji a živote obce. Cieľom je postupné využitie prírodného potenciálu obce so zabezpečením jej ekologickej stability, vybudovanie obce urbanisticky usporiadanej, zabezpečenej bytovou a občianskou vybavenosťou, s potrebnou technickou a sociálnou infraštruktúrou. Naplnenie cieľovej rozvojovej vízie by malo priniesť nové možnosti pre rozvoj podnikania, vznik pracovných príležitostí v obci a jej okolí, priaznivé podmienky pre materiálne zabezpečený a duchovne bohatý život. Obec by mala poskytovať svojim obyvateľom priaznivé podmienky pre záujmové, kultúrne, športové a iné vyžitie, ako aj možnosti oddychu a rekreácie, pri primeranom zdravotnom a sociálnom zabezpečení. Neoddeliteľnou súčasťou rozvojovej vízie obce je i vybudovanie

občianskej spoločnosti na princípoch spolužitia aktivity a solidarity, s dobrými medziludskými vzťahmi.

2.STRATEGICKÉ CIELE, PRIORITY A OPATRENIA

STRATEGICKÉ CIELE OBCE

Naplnenie dlhodobej vízie rozvoja obce Veľká Hradná vedie cez stanovenie a plnenie strategických cieľov rozvoja obce, ich priorít a opatrení. Tieto boli stanovené predovšetkým na základe problémov, ich príčin a dôsledkov v súčasnom stave obce.

Základným predpokladom pre splnenie stanovených cieľov je získanie potrebných finančných zdrojov. Ide najmä o financie z verejných fondov, resp. z fondov Európskej únie. Ďalším predpokladom pre úspešné splnenie strategických cieľov je dôsledné vypracovanie a predkladanie programových zámerov a zdôvodnených žiadostí o pridelenie finančných prostriedkov na príslušné inštitúcie.

PRIORITY A OPATRENIA

Plnenie hlavných strategických cieľov dlhodobého rozvoja obce sa realizuje stanovením ich priorít a definovaním jednotlivých konkrétnych opatrení, ktoré sa premietajú do projektov a projektových zámerov.

Vzhľadom na veľkosť obce a rozsah plánovaných aktivít bude obecná samospráva realizovať riešenie uvedených zámerov predovšetkým predkladaním žiadostí na dotácie zo štátnych fondov a z príslušných fondov Európskej únie.

Plnenie strategických cieľov rozvoja obce, stanovených priorít a prijatých opatrením bude rozhodujúcim spôsobom ovplyvňovať postup výstavby veľkých nadregionálnych a celoštátnych investícií v katastrálnom a záujmovom území obce.

Aktualizácia stanovených priorít a prijatých opatrení, pri dodržaní hlavných strategických cieľov rozvoja, bude uskutočňovať obecná samospráva pri každoročnom stanovení hlavných úloh samosprávy a spracovaní obecného rozpočtu. Základom bude stav prípravy jednotlivých projektov a reálne predpoklady na získanie potrebných finančných prostriedkov. Pre naplnenie dlhodobej vízie boli v Programe rozvoja obce Veľká Hradná stanovené nasledovné ciele a priority:

Globálny cieľ	Priority
Vytvorenie základných podmienok pre ďalší rozvoj obce s využitím jej predností na zabezpečenie kvalitnejšieho života obyvateľov pri trvaloudržateľnom hospodársko-sociálnom raste obce a zachovaní prírodného prostredia pre ďalšie generácie.	Priorita A. Vytvorenie základných podmienok pre zlepšenie kvality života v obci a ďalší rozvoj obce
	Priorita B. Využitie vnútorných zdrojov obce a prírodných podmienok na rozvoj obce smerom k rozvoju cestovného ruchu, tvorbe nových pracovných miest a zlepšenie celkovej úrovne propagácie obce.
	Priorita C. Ochrana životného prostredia s dôrazom na zachovanie prírodného dedičstva a jeho intenzívnejšie využitie v prospech rozvoja obce.

Priorita A.

Vytvorenie základných podmienok pre zlepšenie kvality života v obci a ďalší rozvoj obce

Opatrenie č. A. 1. - Základná infraštruktúra

Cieľ: Zlepšenie dostupnosti obce, dosiahnutie vyhovujúcej kvality miestnych komunikácií, budovanie chodníkov. Upravené verejné priestranstvá a verejná zeleň. Skvalitnenie internetizácie obce a efektívna verejná správa.

Základná infraštruktúra v podobe kvalitných miestnych komunikácií a upravených verejných priestranstiev tak, aby zodpovedala environmentálnym a bezpečnostným požiadavkám čo je základným prvkom k zabezpečeniu rozvoja obce. Preto je nevyhnutné dorekonštruovať nevyhovujúce komunikácie a plochy. K rekonštrukcii komunikácií patrí aj rekonštrukcia verejných priestranstiev a úprava zelene predovšetkým v zastavanom centre obce. Sem patrí rekonštruovanie, resp. budovanie chodníkov zvyšujúcich bezpečnosť chodcov, prípadná rekonštrukcia resp. udržiavanie dobrého stavu jestvujúcich autobusových zastávok, lavičiek a inej drobnej infraštruktúry v obci. V súvislosti s opatrením nemožno zabudnúť ani na reguláciu územného rozvoja a to rešpektovaním územného plánu obce. So základnými potrebami obce súvisí aj stabilná elektrifikácia obce, ktorá nevykazuje časté výpadky, či výkyvy napätia poškodzujúce spotrebiče, zefektívnenie (energetická hospodárnosť) verejného osvetlenia. Patrí sem tiež budovanie inžinierskych sietí k novým obytným zónam. V neposlednom rade je potrebné zabezpečiť tiež rozsiahlejšiu

internetizáciu obce a zvyšovať podiel domácností pripojených na internet a to pre obec najefektívnejším spôsobom.

Aktivity:

A 1. 1 ■ Odkanalizovanie obce

A 1. 2 ■ Spojovacia komunikácia Veľká Hradná - Patrovec

A 1. 3 ■ Miestna komunikácia III. etapa Horné diely

A 1. 4 ■ Prekrytie kanálov v obci

A 1. 5 ■ Vybudovanie oddychových zón a úprava okolia kultúrneho

domu a obecného úradu

A 1.6 ■ Zvyšovanie podielu domácností pripojených na internet

Opatrenie č. A. 2. – Bytová výstavba, individuálna bytová výstavba (IBV), udržanie dobrého stavu súkromných objektov v obci, bytová politika obce.

Cieľ: Realizácia bytovej politiky obce. Výstavba nájomných bytov, zabezpečenie podmienok na realizáciu individuálnej bytovej výstavby, zachovanie dobrého stavu objektov v obci (domov, chalúp, chát, chatiek).

V nadväznosti na Konceptiu štátnej bytovej politiky, realizuje aj obec Veľká Hradná na úrovni obce svoju bytovú politiku. Úlohou obcí v oblasti bytovej politiky je predovšetkým zabezpečiť regulovaný rozvoj územia t.j. obstarávať a schvaľovať územnoplánovacia dokumentáciu, pripraviť a realizovať Plán rozvoja bývania, koordinovať činnosť účastníkov procesu rozvoja bývania, zabezpečovať pozemky a technickú infraštruktúru nevyhnutnú pre výstavbu, evidovať informácie o dopyte po bytoch a vytvárať podmienky na obnovu bytového fondu.

Realizácia bytovej politiky je zároveň nástrojom prostredníctvom ktorého môže obec zlepšiť demografický vývoj. Nárast počtu obyvateľov, v prípade, že je evidovaný dopyt, možno korigovať bytovou výstavbou, resp. vytvorením podmienok na individuálnu bytovú výstavbu. V prípade bytovej výstavby možno zvážiť bytovú výstavbu kde nositeľom projektu

bude obec, ale tiež bytovú výstavbu kde nositeľom bude súkromný investor. Ďalej je potrebné zvážiť, či bytová výstavba bude realizovaná ako odpredaj bytov do súkromného vlastníctva alebo ako nájomné byty. V oboch prípadoch je potrebné zvážiť celkovú výšku investičných nákladov projektu nakoľko táto má priamy vplyv na cenu bytu resp. výšku následného nájmu a ovplyvní obchodovateľnosť bytu. (IBV) Obec plánuje s otvorením lokalít na IBV občanov na pozemkoch v ich vlastníctve. IBV je pre demografické ako aj ekonomické rozširovanie obce kľúčové, preto je potrebné neklásť prekážky v súvislosti s výstavbou. Nezanedbateľné sú pozemky súkromných majiteľov a objekty v súkromnom vlastníctve, ktoré sú nevyužívané z dôvodu, že majitelia nemajú vôľu odpredať pozemok, či objekt aj napriek tomu, že nedochádza k jeho využívaniu a obnove. Nedostupnosť pozemkov je jedným z hlavných dôvodov stagnujúcej výstavby a obnovy objektov v obciach.

Aktivity:

A. 2. 1 ■ Príprava ďalších lokalít na výstavbu podľa dopytu

A. 2. 2 ■ Monitoring – stály zoznam súkromných pozemkov a objektov určených na odpredaj

Opatrenie č. A. 3. - Sociálne služby, zdravotníctvo, školstvo

Cieľ: Zabezpečiť základné vzdelávanie pre občanov trvale žijúcich v obci, udržiavanie podmienok pre uspokojivú kvalitu vyučovacieho procesu, zachovanie školského zariadenia. Poskytnúť odkázaným občanom primeranú sociálnu starostlivosť na úrovni obce, zabezpečiť občanom obce dostupnú zdravotnú starostlivosť.

Zabezpečenie vzdelávacieho procesu je pri malom počte detí materiálne i organizačne veľmi náročné, na druhej strane školské zariadenie priamo v obci vychádza v ústrety rodinám.

Opatrenie počíta so zabezpečením primeranej sociálnej starostlivosti odkázaným občanom vo forme ošetrovateľskej starostlivosti na úrovni obce. Tu je možné zabezpečiť čiastočnú opatrovateľskú starostlivosť.

So zdravím obyvateľov obce súvisí aj dbanie na zvyšovanie povedomia o prevencii chorôb, zdravom životnom štýle. Obec by sa mala zaujímať o dodržiavanie predpisov v miestnych podnikoch, ktoré by mohli mať negatívny vplyv na zdravie človeka a prípadné porušovanie oznámiť príslušným orgánom. (fajčenie na verejných priestranstvách a vo vnútri budov, predaj cigariet a alkoholu maloletým, nadmerný hluk v podnikoch, dodržiavanie hygieny).

Aktivity:

- A.3.1.■ Výstavba budovy základnej a materskej školy**
- A.3.2.■ Oprava budovy základnej školy**
- A.3.3.■ Výstavba detského ihriska**
- A.3.4.■ Riešenie ošetrovateľskej starostlivosti formou zamestnania potrebného počtu ošetrovateliek**
- A.3.5.■ Zabezpečovanie stravovania pre starších občanov prostredníctvom spolupráce so školskou jedálňou**
- A.3.6 ■ Dom seniorov**
- A.3.7.■ Organizovanie akcií, ktoré odstraňujú osamelosť starších občanov stretávaním sa, zapájaním ich do aktívneho života v obci : kultúrne aktivity a vystúpenia, podpora duchovnej turistiky, organizovanie pútí a jednoduchých zájazdov s nástupom priamo v obci, stretnutia dôchodcov, kluby**
- A.3.8.■ Poskytovanie prvotných informácií o spôsobe riešenia sociálne obtiažnych situácií**
- A.3.9 ■ Poskytovanie stálych informácií o sieti sociálnych zariadení pre uľahčenie riešenia sociálne obtiažnych situácií**
- A.3.10 ■ Zaujímať sa o dodržiavanie predpisov súvisiacich s dopadom na zdravie človeka v miestnych podnikoch**
- A.3.11 ■ Ústretovo prijímať akcie organizované na podporu povedomia o prevencii chorôb a zdravom životnom štýle, informovať o akciách**

Opatrenie č. A. 4. - Kultúrna infraštruktúra, šport a zachovanie kultúrnych pamiatok v obci

Cieľ: Zachovanie dobrého stavu jestvujúcej kultúrnej a športovej infraštruktúry, rozvíjanie kultúrnych a športových akcií v obci, obnova kultúrnych pamiatok v obci.

Organizácia kultúrnych podujatí a akcií podporujúca širšie možnosti kultúrneho vyžitia v obci úzko súvisí s dobrým technickým stavom objektov, ktoré sú predmetom kultúrnych aktivít. Patrí sem rekonštrukcia kultúrnych domov, ale i príprava vonkajších priestorov pre organizáciu kultúrno-spoločenských akcií (pódia, areály, javiská a pod.)

Na úseku športu a športových aktivít, nevyhnutné je vymedziť priestor na športové aktivity, aby nedochádzalo k svojvoľnému devastovaniu okolia za účelom prevádzania športových aktivít, ako aj rozvíjať športové aktivity detí a mládeže aplikovateľné pre obec Veľká Hradná.

Aktivity:

A. 4.1 ■ Výstavba detského ihriska

A. 4.2 ■ Vybudovanie oddychových zón a úprava okolia kultúrneho domu a obecného úradu

A. 4.3 ■ Vytvorenie izby tradícií

A. 4.4 ■ Zachovanie jestvujúcich a tvorba nových kultúrnych aktivít v obci

A. 4.5 ■ Rozvíjanie a podpora nových športových aktivít v obci

Opatrenie č. A. 5. - Bezpečnosť obce

Cieľ: Tvorba štruktúr pre bezpečnosť obce, zabezpečenie služieb Dobrovoľného hasičského zboru.

Činnosť dobrovoľných hasičských zborov (DHZ) je pre obce širokospektrálne prínosná. Nejedná sa len o zabezpečenie rýchleho zásahu v prípade lokálnych požiarov, povodní a iných katastrof, jedná sa aj o prehlbovanie kooperácie medzi občanmi, zachovanie dobrých vzťahov

a významnú voľno časovú aktivitu pre obyvateľov hľadajúcich zmysluplné trávenie voľného času.

Aktivity:

A.5.1 ■ Podpora DHZ v obci

A. 5.2 ■ Pravidelná kontrola akcieschopnosti DHZ

Opatrenie č. A.6. – Služby všeobecnej vybavenosti, efektívna verejná správa

Cieľ : Zabezpečenie maximálne možnej udržateľnej siete podnikov poskytujúcich služby občanom a návštevníkom obce.

Prevádzkovanie podniku, ktorý ponúka služby v malej obci je vzhľadom na rozsahovo malý trh vždy problematické a niekedy i nerentabilné (pošta v obci) . Pre občanov, ktorý v určitom okamihu trávajú podstatnú časť života doma ako je to napr. u dôchodcov, detí počas prázdnin, invalidných občanov, mamičky na MD ako aj vzhľadom na nižšiu hustotu spojov a celkovú situáciu obce je aspoň minimálna sieť služieb nachádzajúca sa priamo v obci veľmi dôležitá. Dopyt po vybavenosti obce službami rastie vtedy ak sa jedná o obec s rozvinutým cestovným ruchom a vyššou návštevnosťou. Stupeň vybavenosti obce poštovými službami, predajňami potravinárskeho a nepotravinárskeho tovaru, pohostinstvom, reštauračným zariadením, kaderníctvom či kozmetickým salónom často poukazuje na úroveň celkového rozvoja obce. Mnohé príklady z praxe poukazujú na to, že aj v malých obciach je možné vytvoriť priestor na rozvoj služieb rôzneho charakteru.

S opatrením súvisí tiež efektívna verejná správa. Súvisí s vytvorením hmotných podmienok na výkon funkcií vo verejnom záujme, samotným výkonom verejnej správy, ale tiež modernizáciou verejnej správy – rozvojom elektronických služieb verejnej správy.

Aktivity:

A.6.1 ■ Zachovanie jestvujúcich služieb v obci a rozvoj nových služieb v obci

- A.6.2 ■ Vytváranie podmienok na rentabilné prevádzkovanie služieb**
- A.6.3 ■ Oprava strechy obecného úradu**
- A.6.4 ■ Zateplenie budovy obecného úradu a kultúrneho domu**
- A.6.5 ■ Oprava Domu smútku**

Priorita B.

Využitie vnútorných zdrojov obce a prírodných podmienok na rozvoj obce smerom k rozvoju cestovného ruchu, tvorbe nových pracovných miest a zlepšenie celkovej úrovne propagácie obce.

Opatrenie č. B. 1. – Podpora podnikania, tvorba nových pracovných miest, poľnohospodárska činnosť a rozvoj ľudských zdrojov.

Cieľ: Podpora jestvujúcich podnikateľských subjektov v obci, rozvoj novej podnikateľskej činnosti v obci, (predovšetkým v oblasti cestovného ruchu) zachovanie jestvujúcich pracovných miest a tvorba nových. Rozvoj ľudských zdrojov.

Pôsobenie podnikateľských subjektov v obci je významným faktorom socio-ekonomického rozvoja obce a to z pohľadu tvorby pracovných miest pre občanov, ekonomickej prínosnosti, ale i z pohľadu poskytovania služieb občanom. Občania s malými deťmi ako aj v preddôchodkovom veku, či čiastočne invalidní občania dokážu oceniť blízkosť a dostupnosť pracoviska a preto je tvorba pracovných miest priamo v obci vždy opodstatnená. Je teda potrebné vytvárať vhodné podmienky pre rozvoj podnikateľskej činnosti v obci a to prostredníctvom konkrétnych aktivít.

Obec by mala vychádzať v ústrety záujemcom o podnikanie a podnikateľom v obci a vytvárať podmienky na ich konkurencieschopné podnikanie. Aj keď sa prílev investícií do malých obcí, resp. rozvoj významnejšej podnikateľskej činnosti javí ako proces zložitý, mnohé obce v ktorých sídlia významný zamestnávateľia dokazujú, že možný je.

Aj keď je poľnohospodárska výroba všeobecne na ústupe vidiek bol a vždy bude spätý s poľnohospodárstvom ako takým. Vidiecke obyvateľstvo sa odjakživa živilo pestovaním poľnohospodárskych plodín a chovom dobytka. Z rozsiahlej činnosti jednotných roľníckych družstiev sa zachoval v obciach už len drobnochov povýšený na záľubu. Rozsiahle lúky a pasienky, dostatok vody, ponúkajú výborné podmienky pre efektívny návrat k poľnohospodárskej malovýrobe, chovu oviec, kôz a výrobe poľnohospodárskych produktov. Táto činnosť by mohla byť zaujímavá aj prípade, že by pokrývala iba potreby občanov obce, resp. blízkeho okolia. V povedomí obyvateľov treba preto pestovať vzťah k poľnohospodárstvu, ktoré k vidieckemu spôsobu života nesporne patrí a to predovšetkým v snahe udržať takú mieru obhospodarovania súkromných poľnohospodárskych plôch, ktorá nenarúša vzhľad okolia a neznižuje kvalitu pôdy.

Rozvoj podnikania, zamestnanosti je spätý s rozvojom ľudských zdrojov. Tu máme na mysli úroveň vzdelávania občanov. Vzdelanie ľudí je najcennejším kapitálom, ktorý môže vstúpiť do podnikania. Od vzdelanosti ľudí závisí celkový prospech obce. Je preto dôležité starať sa i na úseku obce o možnosti vzdelávania občanov a príležitosti k ich seberealizácii. Obec na tomto úseku môže poskytovať informácie na svojich tabuliach , webstránke, v škole, v knižnici a pod. o možnostiach ďalšieho vzdelávania občanov v ich okolí.

Aktivity:

B.1. 1 ■ Zlepšenie spolupráce súkromného a verejného sektora

B.1. 2 ■ Vytvorenie databázy voľných plôch a objektov

B.1. 3 ■ Príprava objektov a plôch na podnikanie

B.1. 4 ■ Vytváranie podmienok na konkurencieschopné podnikanie a

poľnohospodárstvo

B.1. 5 ■ Poskytovanie informácií o možnostiach ďalšieho vzdelávania

a rozvoji ľudských zdrojov

B.1. 6 ■ Udržanie takej miery poľnohospodárskej činnosti obyvateľov, ktorá zachová priaznivý stav lúk, pasienkov, záhrad a pôdy

Opatrenie č. B. 2. – Cestovný ruch

Cieľ: Rozvoj cestovného ruchu v obci, podpora budovania nových ubytovacích kapacít a nových produktov cestovného ruchu.

Úroveň infraštruktúry cestovného ruchu nie je dostatočná a problém je aj v slabej propagácii lokality. Obec a okolie obce disponuje prírodnými pamiatkami a atraktívnymi turistickými cieľmi, ktoré majú návštevníkovi čo ponúknuť aj v zimnom aj v letnom období. Bez dostatočnej infraštruktúry, kvalitných zariadení cestovného ruchu, tvorbou ucelených produktov, zlepšením propagácie a masívnejšej spolupráce s cestovnými kancelárkami je však ďalší rozvoj cestovného ruchu prinášajúci osob obci, občanom obce – majiteľom objektov a okoliu nemožný. Preto je nevyhnutné v spolupráci so súkromným sektorom a okolitými obcami pripraviť projekt rozvoja cestovného ruchu. Ten by mal zahŕňať koncepciu tvorby produktov cestového ruchu na danom území, zmapovať jestvujúce materiálne a technické predpoklady na rozvoj cestovného ruchu a navrhnuť ich skvalitnenie, v neposlednom rade by mal projekt načrtnúť marketingovú stratégiu lokality, ktorá zvýši záujem o lokalitu a jej návštevnosť.

Aktivity:

- B. 2. 1 ■ Zasadenie sa o prípravu Projektu rozvoja cestovného ruchu v lokalite**
- B. 2. 2 ■ Tvorba akcií zviditeľňujúcich prednosti obce**
- B. 2. 3 ■ Budovanie informačných tabúl a pútačov**
- B. 2. 4 ■ Marketingové aktivity obce, príprava webovej prezentácie obce, prepojenie webovej prezentácie obce s atrakciami v obci a jestvujúcimi ubytovacími kapacitami v obci**
- B. 2. 5 ■ Zlepšenie celkovej propagácie obce**
- B. 2. 6 ■ Spolupráca verejného a súkromného sektora pri rozvoji cestovného ruchu**
- B. 2. 7 ■ Podpora budovania nových rekreačných zariadení**
- B. 2. 8 ■ Zlepšenie úrovne propagácie národných kultúrnych pamiatok (NKP) v obci**

Opatrenie č. B. 3. – Zapájanie sa do sietí, tvorba partnerstiev, cezhraničná spolupráca

Cieľ: Tvorba partnerstiev na lokálnej úrovni, nadviazanie cezhraničnej spolupráce, spolupráca s občanmi ako majiteľmi objektov ponúkajúcich služby v cestovnom ruchu.

V dobe zlučovania inštitúcií s cieľom zefektívniť ich činnosť a dosiahnuť synergický efekt má účasť v partnerstvách na rôznej úrovni väčší význam ako kedykoľvek v minulosti. Obce sa spájajú do mikroregiónov a do MAS v snahe o koordinovanejší rozvoj území a využitie zvláštností a daností jednotlivých obcí v prospech ostatných účastníkov partnerstva. Spájanie obcí umožňuje taktiež lepšie čerpanie finančných prostriedkov z EU. Pre obec Veľká Hradná je preto členstvo v mikroregióne nevyhnutné. V súvislosti s polohou obce v blízkosti hraníc s Českou republikou otvárajú sa obci možnosti na využitie slovensko-českej spolupráce s niektorou z obcí v ČR. Slovensko-české partnerstvo umožní okrem iných pozitívnych

dopadov zároveň čerpať finančné prostriedky z programu cezhraničnej spolupráce SK-CZ. Pre toto cezhraničné partnerstvo je potrebné vyhľadať obec podobnú obci Veľká Hradná a rozvíjať spoločné oblasti spolupráce. Spolupráca s vhodnou obcou, ktorá má rovnakú pozíciu ako obec Veľká Hradná, umožňuje obci nachádzať stále nové prístupy k riešeniu rovnakých problémov a naštartovať zrkadlové aktivity, ktoré preukázateľne pomôžu oživiť život v oboch obciach.

Rovnako dôležitá ako spolupráca v rámci verejného sektora je dôležitá aj spolupráca súkromného a verejného sektora ako aj spolupráca s občanmi. Občania ako majitelia objektov, ktoré by mohli slúžiť ako ubytovacie kapacity, resp. ponúkať iné služby, sú pre obec dôležitým článkom a preto veľmi záleží na úrovni a kvalite tejto spolupráce.

Aktivity:

- B.4.1 ■ Členstvo v mikroregióne**
- B.4.2 ■ Nadviazanie cezhraničnej spolupráce**
- B.4.3 ■ Účasť v partnerstvách, ktoré prinášajú obci pozitívny osoh**
- B.4.4 ■ Tvorba partnerstiev verejného a súkromného sektora na lokálnej úrovni prinášajúca pozitívny efekt**
- B.4.5 ■ Spolupráca s občanmi, majiteľmi objektov pri tvorbe a zabezpečovaní služieb cestovného ruchu**

Priorita C.

Ochrana životného prostredia s dôrazom na zachovanie prírodného dedičstva a jeho intenzívnejšie využitie v prospech rozvoja obce.

Opatrenie C.1. - Integrovaná ochrana a racionálne využívanie vôd.

Cieľ: Znižovanie znečistenia vôd a zlepšenie kvality života obyvateľov dobudovaním a skvalitnením infraštruktúry vodného hospodárstva.

Opatrenie je zamerané na zásobovanie obyvateľov obce pitnou vodou z verejného vodovodu v požadovanej kvalite a kvantite.

V rámci opatrenia je žiadúci aj prieskum kvality vôd v miestnych studniach. Bezplatný rozbor vody sledujúci hodnoty dusičnanov je možné hromadne urobiť v svetový deň vody 22. marca každoročne v Regionálnom úrade zdravotníctva. Obec môže ponúknuť občanom hromadný odber vzoriek z ich súkromných studní. Čím bude počet odovzdaných vzoriek na rozbor väčší, tým relevantnejší obraz o stave vôd v studniach a zároveň podzemných vôd v obci sa dosiahne. Podľa zisteného stavu možno potom prijať opatrenia na zlepšenie kvality vôd, zároveň sa týmto spôsobom dbá na zdravie občanov obce. S opatrením súvisí aj systematické znižovanie znečistenia vôd a to prijatím všeobecných opatrení na ochranu vôd.

Aktivity:

C.1.1 ■ Rozšírenie vodovodu Patrovec

C.1.2 ■ Prieskum kvality vody v miestnych studniach

C.1.3 ■ Súčinnosť pri monitorovaní stavu podzemných vôd a ochrana

povrchových a podzemných vôd

C.1.4 ■ Prijatie aktívnych opatrení v snahe predchádzať znečisťovaniu podzemných vôd znižujúcich kvalitu pitnej vody

C.1.5 ■ Odkanalizovanie obce

Opatrenie C.2.- Odpadové hospodárstvo

Cieľ: Riešenie odpadov na úrovni obce, znižovanie a eliminácia negatívnych vplyvov environmentálnych záťaží a skládok na zdravie obyvateľov a ekosystému.

V rámci opatrenia je na úrovni obce dôležité dbať na zlepšenie separácie odpadov a zabezpečenie vhodnej likvidácie nebezpečných odpadov. Na úrovni separácie odpadov je možné navýšenie nádob na separáciu odpadu, rozšírenie portfólia druhov separácie ako i zvláštne separovanie biologického odpadu a hľadanie ciest jeho ďalšieho využitia resp. zhodnotenia. Nedostatok, nedostupnosť resp. zlý technický stav nádob na separáciu odpadu je častým dôvodom prečo obyvatelia odpad neseparujú. V tejto oblasti je potrebné taktiež zvyšovať povedomie obyvateľov a ich motiváciu k separácii.

Aktivity:

- C.2.1 ■ Predchádzanie vzniku odpadu kompostovaním**
- C.2.2 ■ Vytváranie podmienok na separovanie odpadu**
- C.2.3 ■ Výmena kontajnerov na separáciu**
- C.2.4 ■ Zvyšovanie podielu separovaného odpadu**
- C.2.5 ■ Zvyšovanie povedomia obyvateľov v oblasti separácie**
- C.2.6 ■ Navyšovanie a pravidelná kontrola technic. stavu zberných nádob**

Opatrenie C.3. Ochrana a regenerácia prírodného prostredia a krajiny

Cieľ: Dobudovanie a zlepšenie infraštruktúry ochrany prírody, ochrana a priaznivý stav biotopov, zvyšovanie povedomia obyvateľov v oblasti ochrany prírody.

Opatrenie je smerované na ochranu prírody, zachovanie priaznivého stavu biotopov a podporu povedomia obyvateľov v oblasti ochrany prírody. Cieľ je možné naplniť dobudovaním infraštruktúry ochrany prírody, teda

náučných chodníkov a informačných tabúl. Dostatočná informovanosť verejnosti je prvotným predpokladom k zvýšenej pozornosti a ohľaduplnosti k územiám, ktoré chceme chrániť.

Aktivity:

- C.3.1 ■ Budovanie infraštruktúry ochrany prírody, náučných chodníkov a informačných tabúl (označenie prírodných pamiatok, monitoring miest)**
- C.3.2 ■ Údržba náučných chodníkov a infraštruktúry určenej na športové vyžitie s cieľom minimalizovať devastáciu prírody prevádzaním športových aktivít a turistiky svojvoľne**
- C.3.3 ■ Zvyšovanie povedomia obyvateľov v oblasti ochrany prírody**
- C.3.4 ■ Výsadba a udržovanie typických rastlín s cieľom zachovania príznačného biotopu pre ďalšie generácie**
- C.3.5 ■ Ochrana biotopu na území katastra obce**
- C.3.6 ■ Údržiavanie lúk, pasienkov, zachovanie kvality poľnohospodárskej pôdy**

Opatrenie C. 4. Ochrana ovzdušia

Cieľ: Zachovanie dobrého stavu ovzdušia, ochrana ozónovej vrstvy Zeme a podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie.

Kvalita ovzdušia v obci nie je hodnotená negatívne to však nemožno považovať za impulz k nevykonávaniu žiadnych aktivít smerujúcich k ochrane ovzdušia. Naďalej je potrebné vykonávať aktivity smerujúce k jeho ochrane a zaujímať sa o činnosť subjektov v obci a okolí, prípadne obyvateľov obce, ktorá by mohla viesť k jeho znečisteniu. Je potrebné presadzovať ekologické riešenia problémov, ktoré nemajú negatívny dopad na ovzdušie, zvlášť na porušovanie ozónovej vrstvy zeme.

Aktivity:

C.4.1 ■ Podpora využívania obnoviteľných a alternatívnych zdrojov

energie, napr. podpora využívania slnečných kolektorov na stavbách, kde je to rentabilné a možné

C.4.2 ■ Kontrola prípadného neekologického správania obyvateľov a

subjektov pôsobiacich v obci (spalovanie plastov, surových odrezkov konárov a trávy, únik nebezpečných látok do ovzdušia)

C.4.3 ■ Zvyšovanie povedomia občanov v oblasti ochrany ovzdušia

C.4.4 ■ Zavedenie sankcií za spalovanie inak separovateľného

odpadu (plasty, pneumatiky a pod

1 PREHĽAD PROJEKTOVÝCH ZÁMEROV OBCE VEĽKÁ HRADNÁ 2015 – 2023

Projektový zámer	Nositeľ	Predpokladané náklady (EUR)	Podiel obce na financovaní (EUR)	Pripravenosť zámeru	Predpokladaný termín realizácie	opatrenie programu
Výstavba budovy základnej a materskej školy	Obec	500 000	500 000	PD	2015-2016	A 3.1
Rozšírenie vodovodu Patrovec	Obec	320 000	0,00	PD	2016	C 1.1
Spojovacia komunikácia Veľká Hradná - Patrovec	Obec	1 200 000	0,00	PD	2016	A 1.2
Miestna komunikácia III. etapa Horné Diely	Obec	200 000	0,00	PD	2016-2017	A 1.3
Oprava strechy obecného úradu	Obec	30 300	27 300	Z	2016-2017	A 6.3
Zateplenie budovy obecného úradu a kultúrneho domu	Obec	30 000	0,00	Z	2016-2017	A 6.4
Oprava Domu smútku	Obec	10 000	10 000	Z	2017	A 6.5
Prekrytie kanálov v obci	Obec	20 000	20 000	Z	2017	A 1.4

Oprava budovy základnej školy	Obec	25 400	5 400	Z	2018	A 3.2
Výstavba detského ihriska	Obec	10 000	0,00	Z	2018	A 3.3, A 4.1
Vybudovanie oddychových zón a úprava okolia kultúrneho domu a obecného úradu	Obec	15 200	10 200	Z	2018	A 1.5 A 4.3
Dom seniorov	Obec	180 000	60 000	Z	2019	A 3.6
Odkanalizovanie obce	Obec	2 000 000	0	Z	2022	A 1.1 C 1.5

- **Z - zámer , PD – projektová dokumentácia**

2 PREHL'AD STRATÉGIE OBCE VEĽKÁ HRADNÁ 2015 -2023

Globálny cieľ		
Vytvorenie základných podmienok pre ďalší rozvoj obce s využitím jej predností na zabezpečenie kvalitnejšieho života obyvateľov pri trvaloudržateľnom hospodársko-sociálnom raste obce a zachovaní prírodného prostredia pre ďalšie generácie.		
Priority		
Priorita A. Vytvorenie základných podmienok pre zlepšenie kvality života v obci a ďalší rozvoj obce	Priorita B. Využitie vnútorných zdrojov obce a prírodných podmienok na rozvoj obce smerom k rozvoju cestovného ruchu, tvorbe nových pracovných miest a zlepšenie celkovej úrovne propagácie obce.	Priorita C. Ochrana životného prostredia s dôrazom na zachovanie prírodného dedičstva a jeho intenzívnejšie využitie v prospech rozvoja obce.
Opatrenie č. A. 1. - Základná infraštruktúra	Opatrenie č. B.1.– Podpora podnikania, tvorba nových pracovných miest, poľnohospodárska činnosť a rozvoj ľudských zdrojov..	Opatrenie C.1. -Integrovaná ochrana a racionálne využívanie vôd
Opatrenie č. A. 2. – Bytová politika, individuálna bytová výstavba (IVB) udržanie dobrého stavu súkromných objektov v obci.	Opatrenie č. B.2. – Cestovný ruch	Opatrenie C. 2.- Odpadové hospodárstvo
Opatrenie č. A. 3. – Sociálne služby, zdravotníctvo a vzdelávanie obyvateľstva	Opatrenie č. B.3. – Zapájanie sa do sietí, tvorba partnerstiev, cezhraničná spolupráca	Opatrenie C. 3. Ochrana a regenerácia prírodného prostredia a krajiny
Opatrenie č. A. 4. - Kultúrna infraštruktúra, šport a zachovanie kultúrnych pamiatok v obci		Opatrenie C. 4. Ochrana ovzdušia
Opatrenie č. A. 5. - Bezpečnosť obce		
Opatrenie č. A. 6. - Služby všeobecnej vybavenosti, efektívna verejná správa		

D REALIZAČNÁ ČASŤ

1 PERSONÁLNE ZABEZPEČENIE AKTIVÍT

Zrealizovanie aktivít vytýčených v tomto Programe rozvoja vyžaduje značnú náročnosť kladenú na personálne zabezpečenie. Nie je možné, aby manažment všetkých aktivít ležal na pleciach jednej osoby a to starostu obce. Z tohto dôvodu je potrebné, aby komisie OcZ na seba prevzali iniciatívu i spoluzodpovednosť za riešenie úloh uvedených v tomto programe a jednotliví členovia OcZ, v spolupráci so starostom, boli poverení konkrétnymi úlohami.

Taktiež je potrebné zapájať do plnenia aktivít vhodnou formou aj podnikateľské subjekty a občanov obce, ktorí môžu byť v rôznych oblastiach veľmi nápomocní.

Plán aktivít počíta s výraznou podporou z fondov EU. Dobrým riešením v tejto oblasti by bolo zabezpečenie jedného profesionálneho pracovníka – projektového manažéra pre obec, resp. výhodnejšou formou pre mikroregión resp. miestnu akčnú skupinu. Pracovník by podľa požiadaviek obce, resp. obcí združených v mikroregióne vypracúval žiadosti o finančné prostriedky z fondov EU a iných grantových programov a pracoval by na implementácii už schválených programov a spolupracoval by s agentúrami, ktoré žiadosti po odbornej stránke spracúvajú a odborne sledujú i ich plnenie. V rámci implementácie projektov by na seba prevzal administratívne aktivity. Potrebné je však na túto pozíciu vybrať osobu, ktorá má k problematike a k životu na vidieku osobitý vzťah. Vybrať vhodnú osobu s dostatočnou motiváciou na túto prácu býva neraz obtiažne. Jej organizačné a finančné zabezpečenie môže byť vecou členských príspevkov obcí do mikroregionálneho združenia alebo sa môže obec snažiť získať prostriedky na projektového manažéra prostredníctvom podania projektu.

Ďalšou formou zabezpečenia činností v oblasti projektového manažmentu je úzka spolupráca s niektorou z profesionálnych firiem pôsobiacich v tejto oblasti. Zákazkové riešenie vypracovania, či implementácie projektu sa často javí oveľa efektívnejšie ako náklady na stáleho pracovníka. Dlhodobá spolupráca s jednou firmou taktiež umožňuje firme detailnejšie poznať potreby obce, na druhej strane ponúka obci zvýhodnený prístup pri riešení jej problémov ako aj finančné úľavy pri realizácii prác.

V prípade, že si vypracovanie žiadostí o finančné prostriedky z EU plánuje obec pokryť sama vlastnými zamestnancami, dôležité je zúčastňovať sa vzdelávacích aktivít v tejto

oblasti (semináre, školenia k výzvam, k programom), aby obec nestratila kontakt s aktuálnymi informáciami k danej problematike. Nevyhnutné je taktiež pravidelné sledovanie internetových stránok venujúcich sa problematike fondov. Vhodné je absolvovať kurz projektového manažéra.

2 STANOVENIE MERATEĽNÝCH UKAZOVATEĽOV

Merateľné ukazovatele sú mechanizmom na sledovanie plnenia jednotlivých opatrení prostredníctvom vykonania aktivít. Slúžia na priebežnú kontrolu jednotlivých opatrení, pričom majú byť zvolené tak, aby pokrývali celú škálu opatrení a pri kontrole ich plnenia bolo zjavné napredovanie v dosahovaní cieľa, prípadne mohli byť odhalené odchýlky od jeho dosiahnutia. Pre účely kontroly plnenia aktivít v Programe rozvoja Veľká Hradná bolo doporučené sledovanie nižšie uvedených ukazovateľov. Obec si v samostatnej prílohe môže určiť východiskový stav indikátorov a naplánovať ich rozvoj do ďalších rokov. Podľa stanoveného plánu môže kontrolovať ich plnenie.

Tab č. 20 Merateľné ukazovatele a ich hodnotenie			
Ukazovateľ	Jednotka	Periodicita hodnotenia	Zisťovacia metóda
Počet obyvateľov žijúcich v obci	počet	1x ročne	Štatistika
Saldo prirodzenej výmeny	+/-	1x ročne	Štatistika
Saldo migrácie	+/-	1x ročne	Štatistika
% obyvateľov želajúcich si zostať v obci	%	1x ročne	Prieskum
Počet zrekonštruovaných objektov technickej a občianskej infraštruktúry	počet	1x ročne	Interné zdroje obce
Počet pracovných miest vytvorených priamo v obci	počet	1x ročne	Štatistika, Partnerstvo
Počet nezamestnaných v obci	počet	1x ročne	Štatistika
Počet domácností separujúcich odpad	počet	1x ročne	Interné zdroje obce
Počet domácností pripojených na internet	počet	1x ročne	Prieskum Partnerstvo
Počet občanov ovládajúcich počítačové zručnosti	počet	1x ročne	Prieskum
Počet detí navštevujúcich predškolské zariadenie	počet	1x ročne	Štatistika Správa príslušného zariadenia Partnerstvo
Počet žiadostí o služby predškolského zariadenia - dopyt	počet	1x ročne	Partnerstvo
Počet detí navštevujúcich školské zariadenie	počet	1x ročne	Štatistika Správa príslušného zariadenia Partnerstvo
Počet pracovníkov zariadenia zabezpečujúceho vzdelávanie	počet	1x ročne	Štatistika Správa príslušného zariadenia Partnerstvo
Počet kultúrnych a športových akcií poriadaných v obci	počet	1x ročne	Interné zdroje obce
Počet návštevníkov kultúrnych a športových podujatí poriadaných v obci	počet	1x ročne	Interné zdroje obce
Počet návštevníkov obce	počet	1x ročne	Prognostika, Interné zdroje

E FINANČNÁ ČASŤ

1 FINANČNÝ PLÁN

Na vykonanie jednotlivých opatrení tak, aby mohol byť do roku 2023 prostredníctvom naplnenia priorít a špecifických cieľov naplnený strategický cieľ obce Veľká Hradná bude potrebných asi 3,5 mil. Eur . Na vykonanie všetkých aktivít je potrebné zabezpečiť viac zdrojové financovanie – sústrediť finančné prostriedky od samosprávneho kraja, štátu, podnikateľských subjektov, nadácií a v neposlednom rade Európskej únie, pretože obec sa plánuje na celkovej čiastke finančných potrieb podieľať cca 572 tis. Eur.

Finančný plán počíta v značnej miere so získaním prostriedkov z fondov EU a iných dotačných programov ako i možnú spoluprácu so súkromným sektorom. V prípade neúspechu obce pri ich získavaní, bude implementácia plánovaných aktivít a realizácia stratégie rozvoja spomalená, resp. bude nevyhnutné hľadať iné možnosti financovania aktivít ako napríklad úverové zdroje, súkromného investora alebo sponzorstvo.

Podľa vývoja finančných možností, požiadaviek obce a rozpočtu na príslušný rok je možné finančný plán každoročne prehodnotiť.

Tab č. 21 Finančný plán obce Veľká Hradná 2015 - 2023			
Rok	Potreba finančných prostriedkov	Financovanie z rozpočtu obce	Financovanie z iných zdrojov
2015	250 000,00	250 000,00	0,00
2016	3 071 850,00	277 300,00	2 794 550,00
2017	185 550,00	35 400,00	150 150,00
2018	25 200,00	10 200,00	15 000,00
2019	180 000,00	60 000,00	120 000,00
2022	2 000 000,00	0,0	2 000 000,00
SPOLU	5 712 600,00	632 900,00	5 079 700,00
zdroj: obec Veľká Hradná			

2 SCHVÁLENIE PROGRAMU ROZVOJA OBCE

Program rozvoja obce Veľká Hradná 2015 - 2023 je strategický strednodobý dokument, ktorý určuje víziu rozvoja obce, prioritné rozvojové oblasti a strategické ciele ich naplnenia. Tento dokument je základným východiskom pre spracovanie ďalších materiálov rozvoja jednotlivých oblastí života obce Veľká Hradná.

Program rozvoja obce Veľká Hradná do roku 2023 bol pripomienkovaný zastupiteľstvom obce Veľká Hradná v termíne od 28.08.2015 do 11.09.2015.

Program rozvoja obce Veľká Hradná do roku 2023 bol verejne prerokovaný v termíne od 28.8.2015 do 11.09.2015.

Program rozvoja obce Veľká Hradná do roku 2023 bol schválený na zasadnutí obecného zastupiteľstva dňa 11.09.2015 uznesením číslo 41/2015.

Program rozvoja obce Veľká Hradná do roku 2023 bol zverejnený dňa 05.10.2015 na webovej stránke obce Veľká Hradná.

POUŽITÁ LITERATÚRA A INFORMAČNÉ ZDROJE

- (1) Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Trenčianskeho samosprávneho kraja
- (2) [Úplné znenie zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení](#) v znení neskorších predpisov
- (3) Zákon č. 503/2001 o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov
- (4) Informačná brožúra obce Veľká Hradná
- (5) www.e-obce.sk
- (6) www.obce.info
- (7) www.ineko.sk
- (8) www.statistics.sk

ZOZNAM TABULIEK A GRAFOV

- Tabuľka č. 1 Využitie pôdy - územie Veľká Hradná 2014
- Tabuľka č. 2 Vývoj demografických ukazovateľov Obec Veľká Hradná 2005 - 2013
- Tabuľka č. 3 Priemerný vek a index starnutia Veľká Hradná
- Tabuľka č. 4 Vzdelanie Veľká Hradná SOBD 2011
- Tabuľka č. 5 Národnostná štruktúra obyvateľstva Veľká Hradná SOBD 2011
- Tabuľka č. 6 Náboženské vyznanie v obci Veľká Hradná SOBD 2011
- Tabuľka č. 7 Obyvateľstvo ekonomicky aktívne podľa pohlavia, dochádzky do zamestnania a odvetvia ekonomickej činnosti
- Tabuľka č. 8 Ekonomická aktivita obyvateľstva - porovnanie SOBD 2001 a SOBD 2011
- Tabuľka č. 9 Miera evidovanej nezamestnanosti v sledovaných okresoch
- Tabuľka č. 10 Počet uchádzačov o zamestnanie z obce Veľká Hradná 2005 - 2013
- Tabuľka č. 11 Rozpočet obce Veľká Hradná
- Tabuľka č. 12 Majetok obce Veľká Hradná
- Tabuľka č. 13 Hodnotenie finančného zdravia podľa Ineko
- Tabuľka č. 14 Osídlenie obce - Obec Veľká Hradná
- Tabuľka č. 15 Počet detí navštevujúcich predškolské a školské zariadenie v obci Veľká Hradná
- Tabuľka č. 16 Kvalita pitnej vody – porovnanie
- Tabuľka č. 17 Spolky pôsobiace v obci a ich podpora

Tabuľka č. 18 Tradičné aktivity obce Veľká Hradná – kalendár

Tabuľka č. 19 Národné kultúrne pamiatky NKP Veľká Hradná

Tabuľka č. 20 Merateľné ukazovatele a ich hodnotenie

Tabuľka č. 21 Finančný plán obce Veľká Hradná 2015 - 2020

Graf č. 1 Vývoj počtu obyvateľov obce Veľká Hradná 2005 – 2013

Graf č. 2 Migračné saldo, saldo prirodzeného prírastku – prieniky

Graf č. 3 Uchádzači o zamestnanie – obec Veľká Hradná 2005 - 2013

Graf č. 4 Podiel mestského a vidieckeho obyvateľstva trvalo bývajúceho v SR, sčítanie 1991 – 2011

Mapa 1: Geografická poloha obce Veľká Hradná

Verzia 1.0

Program rozvoja obce Veľká Hradná do roku 2023

– zrealizovala Trenčianska regionálna rozvojová agentúra

Program rozvoja obce Veľká Hradná do roku 2023 pripravila : Trenčianska regionálna rozvojová agentúra, Opatovská 23, 911 01 Trenčín, Tel : 032/744 45 79, Fax: 032/744 39 90, trra@trra.sk, www.trra.sk v roku 2015 ako plánovací dokument obce v súlade so schváleným zákonom č. 309/2014 , ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 539/2008 o podpore regionálneho rozvoja, prihliadajúc na odporúčania pracovnej verzie Metodiky na vypracovanie PR vydané Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja v roku 2014. Neprešlo jazykovou úpravou.